

A helyi önkormányzatról szóló törvény 20. szakasz 1. pontja és 32. szakasz 4. pontja a (A Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 129/07., 83/14. – másik törvény, 101/16 – másik törvény és 47/18. sz.) és Magyarkanizsa község alapszabálya 47. szakasz 4. pontja (Magyarkanizsa Község Hivatalos Lapja, 8/17. sz. – egységes szerkezetbe foglalt szöveg) alapján a Magyarkanizsai Községi Képviselő-testület 2018. _____-én tartott ülésén meghozta az alábbi

R E N D E L E T E T
A 2011 ÉS 2020 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA SZÓLÓ MAGYARKANIZSAI KÖZSÉGI FEJLESZTÉSI
STRATÉGIA ÉS A 2018-2020 KÖZÖTTI CSELEKVÉSI TERV FÖLÜLVIZSGÁLATÁNAK
ELFOGADÁSÁRÓL

I.

ELFOGADJA a képviselő-testület a 2011 és 2020 közötti időszakra szóló magyarkanizsai községi fejlesztési stratégia és a 2018-2020 közötti cselekvési terv fölülvizsgálatát.

II.

Ezt a határozatot **közzé** kell tenni Magyarkanizsa Község Hivatalos Lapjában.

Szerb Köztársaság
Vajdaság Autonóm Tartomány
Magyarkanizsa Község
Magyarkanizsai Községi Képviselő-testület
Szám: 02-256/2018-I/B
Kelt: 2018. _____
Magyarkanizsa

Miloš Kravić,
a Községi Képviselő-testület elnöke

I n d o k o l á s

Előterjesztő: A Magyarkanizsai Községi Tanács

Jogalap: A helyi önkormányzatról szóló törvény (Az SZK Hiv. Közlönye, 129/07. és 83/2014. – másik törvény és 101/16. sz. – másik törvény), Magyarkanizsa község alapszabálya (Magyarkanizsa Község Hivatalos Lapja, 8/17. sz. – egységes szerkezetbe foglalt szöveg)

Indok: A 2011-2020 közötti időszakra szóló magyarkanizsai községi fejlesztési stratégiát a Magyarkanizsai Községi Képviselő-testület a 2012. február 21-én tartott ülésén fogadta el. A stratégiai okmány elfogadása óta Magyarkanizsa község területén jelentős gazdasági és társadalmi-politikai változások mentek végbe, a Szerb Köztársaság európai uniós tagjelölti státusra tett szert, makrogazdasági változások történtek, a vállalkozások előtt megnyílt a lehetőség, hogy beruházásaikhoz vissza nem térítendő pénzbeli támogatásban és kedvezőbb feltételek mellett nyújtott hitelekben részesüljenek, a községi költségvetésben jelentősen csökkent az ásványi nyersanyagok kiaknázása utáni térítés, az ún. kőolajjáradék részaránya, 2015-ben pedig migrációs válság következett be. Az elfogadásra javasolt fölülvizsgálat kitart a Magyarkanizsa község fejlődése elé kitűzött jövőkép mellett, de új prioritásokat, célokat és projekteket is megfogalmaz, a rendelkezésre álló információk frissítésével pedig elemzi a fennálló helyzetet. A stratégiai okmány fölülvizsgálata ellenőrzésnek veti alá az alapokmányban lefektetett célok megvalósíthatóságát, és a fejlesztési irányelveket egybehangolja a mostani időszak körülményeivel és lehetőségeivel.

A fölülvizsgált okmány több, egymáshoz szorosan kötődő részből áll. A polgármesteri bevezető után következő fejezetben kitér a Szerb Köztársaság és az Európai Unió viszonyára, az EU-s csatlakozáshoz vezető útra, a Magyarkanizsa község számára fontos európai uniós támogatási programokra és az Európai Unió által Magyarkanizsa községnek a 2011 és 2018 közötti időszakban nyújtandó pénzügyi támogatásra. Külön fejezet foglalkozik a fölülvizsgált fejlesztési stratégia javaslatának kidolgozása során alkalmazott módszertannal.

A továbbiakban a stratégia a következő szakterületeket tárgyalja: makrogazdaság, munkaerőpiac, környezetvédelem, közlekedés, energiaügy, vízellátás és gazdaságon kívüli tevékenységek. A fejlesztési stratégia felülvizsgálata swot-elemzést és a felülvizsgált stratégiai célokat tartalmazza.

A felülvizsgált stratégiával együtt készült el a 2018–2020 közötti cselekvési terv, valamint a stratégiai célok megvalósításának pénzügyi és alkalmazási kerete.

A szakmai munka befejezése után a 2011 és 2020 közötti időszakra szóló magyarkanizsai községi stratégiai fejlesztési terv és a 2018–2020 közötti cselekvési terv felülvizsgálatára kinevezett partneri tanács a kétnyelvű anyagot a község helyi közösségeiben és a helyi önkormányzatban lefolytatott társadalmi vita során ismertette.

A társadalmi vita befejezése és az önkormányzatban elvégzett javítások után a javaslatot elfogadásra megkapták a Magyarkanizsai Községi Képviselő-testület tagjai.

Végrehajtja és határidő: Magyarkanizsai Községi Képviselő-testület – 21. ülés

A teljesítéshez szükséges pénzeszközök forrása: A 2011 és 2020 közötti időszakra szóló magyarkanizsai községi fejlesztési stratégia megvalósításához szükséges eszközökről a községi, a tartományi és a köztársasági költségvetés, illetve egyéb források gondoskodnak.

**MAGYARKANIZSA KÖZSÉG 2011-2020. IDŐSZAKRA SZÓLÓ FEJLESZTÉSI
STRATÉGIÁJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA**

CSELEKVÉSI TERV 2018-2020.

Magyarkanizsa, 2018

Tartalom

I. Bevezető

1. Bevezető szöveg
2. Magyarkanizsa község 2011-2020-ra vonatkozó fejlesztési stratégia-felülvizsgálatának indoklása
3. Szerbia és az Európai Unió
 - 3.1. Az integráció útján
 - 3.2. A község szempontjából fontos EU-s támogatási programok
 - 3.3. Az EU által nyújtott pénzügyi támogatások Magyarkanizsa községnek 2011-2018 között
4. Munkamódszer
5. A jelenlegi állapot áttekintése
 - 5.1. Gazdaság
 - 5.2. Munkaerőpiac
 - 5.3. Környezetvédelem
 - 5.4. Közlekedés
 - 5.5. Energia
 - 5.6. Vízellátás
 - 5.7. Gazdaságon kívüli tevékenységek

II. Magyarkanizsa község fejlesztési stratégia-felülvizsgálata

1. SWOT elemzés
2. A fejlesztés céljainak felülvizsgálata
 - 2.1. Táblázatos áttekintés

III. Cselekvési terv 2018-2020.

IV. Pénzügyi és megvalósítási keret

1. Bevezető szöveg

A társadalmi fejlődés stratégiáját – mint a társadalmi-gazdasági közeg fejlesztésének kulcsfontosságú dokumentumát – folyamatosan felül kell vizsgálni, hiszen a társadalmi folyamatok szüntelenül változnak mikro- és makroszinten is.

A társadalom minden egyes összetevőjében erős és rohamos változásoknak vagyunk tanúi: a technológia hatalmas léptékkal fejlődik, minden egyes generáció újabb és újabb kihívások elé néz, amelyek az egész közösség gyors és hatékony reakcióját igénylik, főként a helyi közigazgatás működése és munkája terén.

Magyarkanizsa község meglévő stratégiai dokumentuma, amely az 2011-től 2020-ig tartó periódust öleli fel, európai uniós szakemberek és szakértők segítségével lett kidolgozva és ösztársadalmi és politikai konszenzus alapján készült el, amely a mi kis közösségünk erejéről tanúskodik.

A stratégiai dokumentum kidolgozása során igen fontos feladat annak összehangolása a nemzeti és regionális dokumentumokkal, valamint a már meglévő, különböző területek fejlesztésére kidolgozott helyi programokkal. Ezzel összhangban készült el a felülvizsgálat is, hiszen a közösségünk fejlődését meghatározzák a mindent felölelő ösztársadalmi folyamatok, de ugyanúgy a világtrendek is. Ebben az alapdokumentumban előírányzott eredmények fokát több tényező kontextusában kell megítélni, amelyek hatással voltak a megfogalmazott tervek megvalósítására és a tervezésre.

A dokumentum végleges eredményét, a fejlődés konkrét távlatait világosan meg kell határozni, amelyeknek a helyi gazdasági fejlődésre kell támaszkodniuk, annak a feltételezésnek a megteremtése érdekében, hogy ez a helyi közeg jobb élettérré váljon, hogy a jólétet fejlesszük, valamint a község erőforrásainak maximális felhasználásával biztonságos életet teremtsünk a polgárok számára.

Magyarkanizsa község fejlesztési stratégiájának felülvizsgálata, valamint az Akcióterv elkészítése az 2018-tól 2020-ig tartó periódusra a Tartományi Regionális Fejlesztési, Régióközi Együtműködési és Helyi Önkormányzati Titkárság pénzügyi segítségével készült el, az általuk meghirdetett pályázat során.

A község fejlesztésének felülvizsgált irányelvei megvalósítását illetően a helyi önkormányzat felelősségteljesen és odaadóan fog dolgozni, annak érdekében, hogy kielégítő eredmények szülessenek, ehhez pedig szükség van a polgárok és a releváns intézmények együtműködésre is, hiszen csak ily módon fog ez a dokumentum életbe lépni és megvalósulni.

Magyarkanizsán, 2018. április 15-én

Fejlesztámer Róbert polgármester

2. Magyarokanizsa község 2011-2020-ra vonatkozó fejlesztési stratégia-felülvizsgálatának indoklása

Az elmúlt időszakban, miután a magyarokanizsai képviselő testület elfogadta a stratégiai dokumentumot, területünkön is fontos gazdasági, társadalmi és politikai változások mentek keresztül, amelyek új kereteket szabnak a mi közösségünk létezésének és fejlesztésének. A jelentősebb változások közé a következők sorolhatók:

a. Szerbia tagjelölt státust szerzett az Európai Unióban. (Bővebben a 3. fejezetben)

b. Makrogazdasági változások

Szerbiában a gazdasági aktivitás makrogazdasági szinten lábadozik. Az ipari termelés 3-4 százalék között mozog. A 2017-es évben enyhe növekedés tapasztalható a bruttó hazai termék terén, amely mutató értékének növekedése 1,9 százalékot tesz ki és tovább emelkedik. A tevékenységeket tekintve a legnagyobb növekedést a kis- és nagykereskedelem, a szállítás és raktározás, valamint az elszállásolás és étkeztetés szolgáltatásai területén tapasztalható. A másik oldalon viszont a legnagyobb csökkenés a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás és a halászat terén volt tapasztalható a 2017-es évben.

Hazánknak a fizetési mérleggel kapcsolatos megítélése az elmúlt években jelentős mértékben javult. Az ország kedvezőbb pénzügyi helyzete csökkentette a további adósságvállalás szükségességét és a kötelezettségek karbantartási költségeit. A hazai költségvetésben 2017-ben bevételi többlet volt észlelhető (a bruttó hazai termék 1,2 százaléka), valamint a köztartozás terén erős esés volt tapasztalható. Szerbia külkereskedelmi árucseré tekintetében továbbra is pozitív emelkedést mutat, a behozatal gyors emelkedése mellett. A kivitel 10 százalékos növekedést mutat, míg a behozatal 13,4 százalékos emelkedést. A behozatal növekedéséhez hozzájárultak az anyagi javak, az ipar számára fontos nyersanyagok, az energiahordozók behozatala, valamint a kőolaj árának emelkedése.

A 2017-es év január-december közötti kifizetésre került átlagfizetések 65.976 dinárt tettek ki, köztársasági szinten az átlagfizetés pedig 47.893 dinár volt adó és illetékek nélkül. Várhatóan a növekvő tendencia folytatódni fog az elkövetkező időszakban is, figyelembe véve a fizetésemeléseket a közintézményekben 2018-ban.

A kedvező mozgások a munkabörzén a bérek növekedésének, valamint a foglalkoztatás szempontjából növekedést eredményeztek a hazai kereslet terén.

Folytatódnak a strukturális reformok a közszféra hatékonyságának, valamint az adózási fegyelem növelésének érdekében, főleg a pénzügyi ellenőrzések és a megfizetés hatékonysága terén.

c. Több lehetőség a gazdasági szakemberek számára, hogy vissza nem térítendő támogatásokhoz és kölcsönökhöz jussanak, kedvező feltételeket nyújtva a beruházásokhoz

A Prosperitati Alapítvány megalakulása óta (2015-ös év) jelentős tényezővé vált a gazdaság fejlesztése terén a gazdasági alanyok, a mezőgazdasági termelők és a polgárok számára jóváhagyott eszközökön keresztül. A 2016-os évben 317 pályázatot valósítottak meg 207 millió dinár értékben, a 2017-es évben a támogatott pályázatok száma pedig 548, összesen 1,3 milliárd dinár értékben.

Vajdaság Autonóm Tartomány Fejlesztési Alapja hosszú távú kölcsönöket hagy jóvá 7 éves visszafizetési határidővel (kivéve a gépesítésre, ahol a visszafizetési határidő 5 év), megnövelték a kölcsönök maximális értékét egyes pályázatokon, lehetőség van a kölcsön visszafizetési módjának kiválasztására, a türelmi idő hosszúsága és a kifizetés dinamikája tekintetében. A kamatlábak 2-3 százalékot tesznek ki éves szinten, a község fejlettségi szintjétől, valamint a biztosítékul szolgáló eszközöktől függően.

A községben költségvetési mezőgazdasági és vidékfejlesztési alapot hoztak létre, valamint költségvetési alapot az ipar és a vállalkozások fejlesztésére, amelyen keresztül a helyi önkormányzat eszközöket különít el a mezőgazdasági termelés, a kis- és középvállalatok működésének fejlesztésére, valamint a közmunkák elvégzésére, annak érdekében,

hogy lehetőség nyíljon foglalkoztatni azt a munkanélküli célcsoport is, amelynek kevesebb lehetősége nyílik a munkavállalásra.

d. Jelentős mértékben csökkent a térítési díj az ásványi nyersanyagok használatáért – az úgynevezett kőolajjárdék – a község költségvetésében. A 2017-es évben a kőolajjárdék 119,5 millió dináros értékben csak 37 százalékot tesz ki a 2012-es évi megvalósításhoz képest. Ez a tény jelentős nehézségeket támaszt a kötelezettségek szabályzásában, valamint a helyi önkormányzatnak egy hosszabb távú fejlesztési költségvetés létrehozására.

e. A 2015-ös évben migrációs válság alakult ki, amely amellett, hogy a közösség, valamint a helyi önkormányzat számára is igen megerőltető volt, erősítette a családok és a fiatalok Európába való elköltözésének folyamatát.

Magyarkanizsa község 2011 és 2020 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési stratégiája alapján a község jövőképe egy stabil és biztonságos, kiépített infrastruktúrával rendelkező, európai, hatékony közösség.

A felülvizsgált dokumentumban a jövőkép változatlan, de új prioritások, célok és tervek fogalmazódtak meg, elemzésre került a pillanatnyi helyzet naprakész információkkal bővítve.

A fejlesztési stratégia-felülvizsgálat feladata arra szolgál, hogy a célok realizálását ellenőrizze az alapidokumentumban és összhangba hozza a fejlesztés irányelveit a mostani lehetőségekkel.

3. Szerbia és az Európai Unió

3.1. Az integráció útján

Szerbiának az elmúlt évtizedben sok kihívással kellett szembenéznie, de töretlenül dolgozik azon, hogy az Európai Unió tagjává váljon.

Az Európa Tanács 2013. június 28-án megnyitotta a csatlakozáshoz szükséges tárgyalási fejezeteket az úgynevezett tárgyalási keret alapján, amely az Európai Unió jogi vívmányait tartalmazza és 35 tematikus fejezetről áll.

Az európai unió tagság elnyeréséhez szükséges tárgyalási folyamat, lényegében azt jelenti, hogy a belső felépítésen szükséges dolgozni, abban az értelemben, hogy elfogadásra kerüljenek és megvalósuljanak az EU jogi vívmányai, valamint a reformlépések. Nagy jelentőséggel bír az egyes EU tagországok támogatásának megszerzése a teljes tárgyalási folyamat véghezviteléhez jogi szempontból és politikai, gazdasági téren is.

A bejelentések és a tervek szerint 2018 februárjától az EU-s csatlakozási folyamat felgyorsított ütemben folytatódik. Ez a folyamat várhatóan 2025-re fejeződhet be, amikor Szerbia az Európai Unió tagjává válhat.

3.2.A község szempontjából fontos EU-s támogatási programok- az „IPA” mint segédeszköz az előcsatlakozáshoz

Amíg a 2007-2013 költségvetési időszak alatt az előlátott IPA támogatás összege Szerbia részére közel 11,5 milliárd eurót tett ki, az IPA II tervezet szerint 2014-2020 között a támogatás összege 14,1 milliárd euró lesz.

Az IPA program támogatást nyújt a demokratikus intézmények és a joguralom erősítéséhez, az államigazgatás jobbá tételéhez, a civil társadalom erősítéséhez, az emberi és kisebbségi jogok tiszteletben tartásához, a regionális együttműködés serkentéséhez, a gazdasági reformokra és a szegénység minden egyes formájának csökkentésére.

Az IPA 2016 Szerbiára vonatkozó első pénzügyi megállapodása, amelyet 2017. 06. 06-án írtak alá Brüsszelben 95,1 millió eurót tesz ki. Ezekkel az eszközökkel többek között a kis- és a középvállalatoknak nyújtanak segítséget, valamint a helyi szintű munkahelyteremtést segítik.

– Európa a polgárokért program

Az Európa a polgárokért (Europe for Citizens) program célja az európai és a polgári identitás népszerűsítése, valamint a polgárok részvételének erősítése a közösségi élet minden egyes formájában.

A program 2014-2020-ig tartó periódusra szánt költségvetése 185.486.000 euró; a program nyitott az Európai Unió minden tagországa részére, valamint azon országok részére is, amelyekkel nemzetközi megállapodásuk van (jelöltek, potenciális jelöltek, valamint az EFTA-államok számára).

- Duna Transznacionális Program

A program stratégiai víziója egy nemzeti szint feletti „politikai integráció” az Európai Unión belül, különféle területekre vonatkozóan. Az igen heterogénnek számító Duna-régióban való területi integráció nagyobb fokú elérése szempontjából ez a program politikai hajtóerőként működik majd.

A program költségvetése a 2014. január elsejétől 2020. december 31-éig tartó időszak alatt összesen 221.924.534,00 euró.

- Exchange 5 program

A programot az Európai Unió pénzei az IPA 2014 eszközeiből, az államigazgatási és helyi önkormányzati minisztérium a felhasználó, abban az értelemben, hogy közvetett módon ő gazdálkodik a pénzeszközökkel, míg a Városok és Önkormányzatok Állandó Értekezlete csak implementációs partner. Igen fontos szerepe van a pénzügyminisztériumnak is, hiszen a támogatás tartalma, valamint annak témája is nagyrészt e minisztérium fennhatósága alá tartozik. Az EU adományának teljes értéke 4,45 millió euró, a program várhatóan 3 évig tart.

A községi vagyonkezelés témájában 2017.-ben átadott pályázat eredményei 2018.-ben várhatóak.

Annak érdekében, hogy növeljék a befogadókészséget és a tudást a közbizony kezelésének fontosságáról és távlatairól a helyi fejlődés érdekében Szerbiában, regionális képzéseket szerveznek a közbizony kezeléséről a szerbiai helyi önkormányzati egységek részére.

3.3. Az EU által nyújtott pénzügyi támogatások Magyarokozsága községnek 2011-2018 között

A Tisza Menti Információs Fejlesztési Központ (ICR) 2005-ben alakult abból a célból, hogy a nyilvánosságot tájékoztassa a kiírt külföldi és belföldi pályázatokról, adatbázis létrehozására, tanácsadói feladatok elvégzésére a projektek megírása során, valamint a projektmenedzserek kiválasztásában, a helyi önkormányzatok és a község polgárai számára stratégiai fontosságú projektek megírására, valamint a sikeres tervek megvalósításának követésére. Az ICR aktív közreműködésével a következő európai uniós projektek valósultak meg a községben:

Sorsz.	A program elnevezése	A projekt elnevezése	Realizálás időszaka	A projekt teljes összege	Magyarokozsága község EU-s támogatása
1.	IPA Határon Átnyúló Együttműködés Magyarország-Szerbia Program	HUSEFLOOD – „Magyar – szerb határon átívelő ár- és talajvíz vízszabályozási rendszer kiépítése és beüzemelése”	2010-2011	844.868 €	275.784 €
2.	IPA Határon Átnyúló Románia-Szerbia Program	BANAT TOURISM – „A bánáti régió turisztikai kapacitásának növelése”	2010-2012	507.195 €	401.495 €
3.	IPA Határon Átnyúló	BORDER CROSSING –	2010-2012	223.685,00 €	79.680 €

	Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	„Technikai, gazdasági és ökológiai feltételei a fejlődésnek, valamint a szerbiai-magyarországi határszakaszon utak megnyitása (figyelembe véve Szerbia európai uniós csatlakozási tervét)”			
4.	SEE – Délkelet-Európai Program	SEEMIG – „A migráció és a migrációs hatások kezelése Délkelet-Európában – határokon átnyúló együtműködés a tényekre alapozó stratégiáért”	2010-2014	467.986 €	87.918 €
5.	Európa a polgárokért – Europe for Citizens EACEA	EU- Teaching and Learning from Each Other	2013-2014	116.000 €	
6.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	ACROSS THE TISA – Folyami kikötő létesítése a magyar- szerb országhatár határvízi szelvényében	2013-2015	1.596.298 €	197.900 €
7.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Románia- Szerbia Program	BANATUR – A bánsági vidéki turizmus újraértelmezése és népszerűsítési módszerei	2016	421.250,5 €	141.230 €
8.	Európa a polgárokért – Europe for Citizens EACEA	Tábor határok nélkül / „Camp Without Borders – for a colourful Europe”	2017	20.000 €	
9.	Duna Transznacionális Program	YOUNIG – Az intézményi eszkőztár fejlesztése és az együtműködés javítása a fiatalok nemzetközi vándorlásának hatásaival való szembesülés és eljárás céljából	2017-2019	2.718.853,1 €	81.425 €
10.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	WASIDCA – „Vízpótlás és a határ-menti vízgyűjtők vízgazdálkodásának infrastrukturális fejlesztése”	2017-2020	6.980.608 €	1.900.000 €
11.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	CULTSTREAM – A víz új kultúrája	2018-2019	223.233 €	67.835 €
12.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	MILLS' ROUTE – A malmok úttjai	2018-2019	437.624,32 €	101.825,14 €
13.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	TISATUR – Ökoturizmus és környezetvédelem – Egy csónakban evezünk	2018-2019	125.030,77 €	62.883,75 €

14.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	OASIS – Kistélek és Magyarokanizsa kiegészítő, a természeti erőforrásokon alapuló turisztikai fejlesztése, mint a regionális turisztikai rendszer különböző részleteinek összekapcsolása	2018-2019	588.017,84 €	91.136,75 €
15.	IPA Határon Átnyúló Együtműködés Magyarország–Szerbia Program	TRANSDIA – Az akadályok átalakítása munkaképességé	2018-2019	98.190,00 €	33.681,25 €
		ÖSSZESEN:			3.658.793,89 €

4. Munkamódszer

A felülvizsgált helyi stratégia meghatározása alkalmával közös távlatok és stratégiai célok elfogadása szükséges, mechanizmusok sorát kell felállítani, amelyek segítségével a meghatározott célok megvalósulnak, információs rendszert kell felállítani, valamint vizsgálati, kommunikációs rendszert a költségvetés, monitoring és az értékelés elvégzésére.

Az alapként szolgáló stratégiai dokumentum kidolgozásához szükséges munkamódszer kiválasztása során, valamint a felülvizsgálat kidolgozása alkalmával azok az elemek kerültek kiválasztásra, amelyek a legjobban megfeleltek Magyarokanizsa község fejlesztési stratégiájának kidolgozására. Az első lépés a jelenlegi állapot felmérése volt majd a jövőkép megrajzolása, amelyben az értékek, szándékok és érdekek – amelyeket a község társadalmi és gazdasági életének résztvevői képviselnek – összehangolása, és ezek alapján a reális társadalmi és gazdasági lehetőségeket és erőforrásokat figyelembe véve fogalmaztuk meg a fejlesztés irányvonalait. A végén döntés született a stratégia és az akcióterv kidolgozásáról, felkérve a gazdasági alanyokat, intézményeket, a helyi civil szervezeteket és a lakosságot az együtműködésre. Minden helyi közösségben több helyszínen elvégzett véleménykutatás során feltérképeztük a szükségleteket és a polgárok által felismert problémákat. A gazdasági alanyoknak és az intézményeknek űrlapokat kaptak az indítványozott tervek összeírására, amelyeket készen állnak beadni különféle pályázatok megnyitása alkalmával. Újra megvizsgáltuk a már meglévő SWOT elemzést és frissítettük azt figyelembe véve az új, megváltozott körülményeket a társadalmi-gazdasági folyamatokban. Kiválasztottuk a stratégiai célokat a legfontosabb prioritásokra fókuszálva, annak érdekében, hogy a terv megvalósítása sokkal hatékonyabb legyen. Emellett figyelembe vettük a viszonylag rövid határidőket a tervezet időszakára, valamint a hosszú távú célokat és programokat, amelyeknek a megvalósítása áttevődik a következő periódusra, vagyis 2020 utáni időszakra.

A fejlesztési tervek felülvizsgálata és a mind jobb eredménynek elérésének céljából a felülvizsgált terv elkészítésére a polgármester 2018. 03. 09-én Partneri Tanácsot nevezett ki Magyarokanizsa 2011-2020 közötti fejlesztési stratégia-felülvizsgálatának és 2018-2020 közötti akciótervének kidolgozására a következő összetételben:

1. Vadász Kávai Piroska, községi közigazgatási hivatal
2. Marko Ždero, községi tanács
3. Huzsvár Ervin, községi tanács
4. Nyilas Leonov Anita, községi tanács
5. Pakai Tamás, községi közigazgatási hivatal
6. Molnár Makai Krisztina, ICR

A Partneri Tanács aktív részvételével és együttműködésével a Tisza Menti Információs Fejlesztési Központ szakszolgálat, amelyet megbíztak Magyarkanizsa község fejlesztési stratégia-felülvizsgálatának elkészítésével, összesen 67 pályázatot határozott meg az Akcióterv részeként a két éves időperiódusra.

5. A pillanatnyi állapot áttekintése

5.1. Gazdaság

A község legfontosabb erőforrásai a következők: termőtalaj, téglakészítésre alkalmas agyag, geotermikus víz, kőolaj- és földgáz lelőhelyek, a Tisza folyó, valamint a község hagyományosan jó munkaszokásokkal rendelkező lakossága azokon a területeken, amelyek a rendelkezésükre álló erőforrások használata során alakultak ki.

Magyarkanizsa gazdasága az építőipari alapanyagok gyártásán alapul: cserép, kerámia, valamint a vízszigetelő alapanyagok. A gazdasági aktivitás fontosságáról tanúskodnak a külkereskedelmi adatok.

A terv által felölelt időszak elején a kivitel 33,4 millió USD értékben valósult meg, a behozatal kivittel való lefedése 126 százalékos volt, amely teljes értékben 7 millió USD értékű többletet jelentett. Tizennyolc magyarkanizsai vállalat valósított meg nagyobb mértékű exportot. A terv által felölelt időszak elején a legnagyobb értékű kivitel a volt jugoszláv tagköztársaságokba valósult meg, valamint Albániába és Romániába. A kivitel legnagyobb részét építőipari alapanyagok, valamint szigetelő anyagok, kerámialapok, csapok és élelmiszerek tették ki. A magyarkanizsai Wienerberger kft. a régió tíz legnagyobb kivitelét megvalósító vállalatai közé tartozott, valamint a nyolcadik helyen állt a legnagyobb nettó export érték terén. A behozatal leginkább Kínából, Magyarországról, Olaszországból, Spanyolországból és Németországból valósult meg.

A árucserre azokhoz az évekhez képest növekvő tendenciát mutat. A kivitel 13,6 százalékkal növekedett a 2016-os évhez viszonyítva. A 2017-es évben a kivitel nagysága 37,09 millió euró volt, az export 100 százalékban lefedte a behozatal mértékét. A statisztikai hivatal (RZS) adatai szerint a kivitel legnagyobb részt Magyarország felé valósult meg (17%), majd Németország felé (14%), Bosznia és Hercegovina felé (14%), Montenegró felé (11%) valamint más volt jugoszláv tagköztársaság felé. Az import legnagyobb részét Magyarországról (23%), Kínából (18%) és Olaszországból (14,6%) valósult meg.

A községben bejegyzett vállalatok számát illetően stagnálás tapasztalható. A 2017-es évek adatait tekintve összesen 351 regisztrált vállalat van.

A munkavégzés típusait illetően a vállalatok legnagyobb hányada kereskedelemmel foglalkozik és azon vállalatok száma, amelyek termeléssel foglalkoznak sokkal alacsonyabb.

A községben a bejegyzett vállalkozók száma 376, ami csökkenést jelent az elmúlt évekhez képest. Ez megmutatkozik a foglalkoztatottak számában is a gazdasági tevékenységek e terén: a mostani 766 foglalkoztatott 6,5 százalékos csökkenést jelent ennek az évtizednek a kezdetéhez viszonyítva, a község foglalkoztatottainak összetételében összesen 14 százalékot tesz ki.

A magánvállalkozások legnagyobb hányada kereskedelemmel foglalkozik (több mint 31%), majd a feldolgozóiparban foglalkozók következnek (26%), idegenforgalommal (11%), építőiparral (10%), személy- és teherszállítással (4%), személyes szolgáltatásokkal (18%).

A község a költségvetéséből, a beruházási programok finanszírozása mellett, minden évben vissza nem térítendő eszközöket is különít el a mezőgazdaság és a gazdaság megsegítésére.

ezer dinárban

Tevékenységi kör	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kis- és közép vállalkozások, vállalkozások	-	4.207	3.613	6.421	3.884	-
Mezőgazdaság	-	4.849	1.000	7.741	1.072	4.764
Összesen:	-	9.056	4.613	14.162	4.956	4.764

A telkeken a lakóépületeken és más tartalmak mellett ipari övezet is található, amelyek Magyarkanizsa nyugati és északi részén találhatóak, valamint Horgoson és Martonoson.

Magyarkanizsa község jelentős befektetéseket hajtott végre az üzleti infrastruktúra fejlesztésére Horgoson (22 ha) és Magyarkanizsán (2,5 ha) több évre visszamenőleg a köztulajdonban lévő területeken.

A Nagyberuházási Igazgatóság segítségével lépésenként épülnek ki az utak, a vízvezeték, és a szennyvízcsatorna, Horgoson az esővízelvezető csatorna. Horgoson az ipari övezet infrastrukturális felszereltsége várhatóan befejeződik a 2018-as év folyamán, amikor kiépül a villanyhálózat, a telekommunikációs hálózat, a gázvezeték és a közvilágítás.

Ami a magyarkanizsai 8-as blokkot illeti, a gazdasági személyek a település más részeiről lassan beköltöznek és érdeklődnek a gazdasági tevékenység kiterjesztésére a 24-es blokkra, amely terület még magánkézből van.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő üzleti infrastruktúra projekt megvalósításának általános értékelése (3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése és a 7. táblázatban felsorolt prioritások: Új munkahelyek teremtése)

- pénzügyi okok miatt Magyarkanizsán a 8-as blokkban a tervezett útépités csak 50 százalékban valósult meg (6. szám alatt)

- a martonosi ipari parkba való befektetést a következő időszakra halasztottuk, a horgosi infrastruktúra kiépítése folytatódik a támogatói eszközökre való pályázatok lehetőségeitől függően

- elálltunk a „A beruházási lehetőségek promóciójának nyílt napjai Magyarkanizsán” c. program megvalósításától.

- a tervek megvalósítása 35 százalékos.

Jelentős még a mezőgazdasági termelés, amely minőséges alapanyagokat termel a feldolgozóipar számára. A minőséges fűszerpaprika termelés, szárított és fagyasztott zöldségek előállításának fejlesztése kiemelkedő, hiszen a természetes tényezők, a termelők tudása és hozzáértése teremti meg e termékek versenyképességét mind a hazai, mind a külföldi piacon.

A természetes tényezők közé tartozik az igen minőséges feketeföld (a 25.270 hektár a teljes terület 63,4 százalékát teszi ki). A község területén hidromorf talaj is található, amely 5340 hektáros területet tesz ki, szikes talaj, amely 4.455 hektárt tesz ki, homokos talaj 1.542 ha, valamint szik 2.754 hektáros területen. Ezek a területek négy mezőgazdasági területet képeznek (homokos földterület, löszterasz, a Tisza folyó ártéri síksága, valamint a bácskai löszös síkság),

amely a mérsékelt kontinentális időjárással különféle mezőgazdasági kultúrák termesztését teszi lehetővé a község területén.

A községben összesen 2.441 bejelentett mezőgazdasági termelő van, ami a háztartások 72 százalékát jelenti.

Növénytermesztéssel főként magánszemélyek foglalkoznak, a vállalatok és a mezőgazdasági szövetkezetek kevésbé foglalkoznak ezzel a mezőgazdasági ágazattal. Összesen 1.300 hektárt tesznek ki a zöldséggel beültetett területek, a veteményes kertek, valamint az eperrel beültetett földterületek. Ipari növénytermesztés 3.400 hektáros területen folyik, búzát és hüvelyes növényeket 20.600 hektáros területen termelnek. A legnagyobb felületen kukoricatermesztés folyik, megközelítőleg 9.700 hektáron hozzávetőlegesen 9 t/ha-os hozammal, valamint búzatermesztés megközelítőleg 6.200 hektáron hozzávetőlegesen 5t/ha-os hozammal. A községben régi hagyománya van az ipari paprikatermesztésnek, amelyről a határainkon túl is ismertek vagyunk.

A fóliasátrakban a legjelentősebb a paprika, paradicsom, uborka, zöldsaláta, retek, sárgarépa és a burgonya termesztése.

A községben három mezőgazdasági termelő rendelkezik organikus gazdálkodásra alkalmas bizonylattal.

A szőlő- és gyümölcsstermesztés szintén tradicionális mezőgazdasági ágazatnak számítanak és kifejezett jelentőségük van a mezőgazdasági termelésben. A gyümölcsösök 417 hektáros területet alkotnak. A termesztett gyümölcsök között kimagaslík az alma-, őszibarack-, szilva-, sárgabarack- és körte termesztés. Gyógy- és fűszernövényeket 330 hektáron termesztenek.

A község rendelkezésére áll mintegy 200 kilométer csatornahálózat, 5 szivattyútelep, a Tisza mellékén 26 kilométer töltés, valamint 23 kilométer töltés a patakok mellett az árvízvédelem miatt, amely mind sűrűbben veszélyeztetet a klímaváltozás miatt és szükségszerűen több figyelmet kell fordítani öntözőrendszerek kiépítésére, a Tisza-Palics csatorna jobb kihasználására, és az öntözés műszaki feltételeinek biztosítására (elektromos energia ellátás).Ezen célok megvalósításához szorosabb együttműködésre van szükség a „Vadaság Vizei” közvállalattal.

Az állattenyésztés szintén hagyományosnak mondható a községben, amelynek fejlődése visszamenőleg több évre megrekedt vagy pedig csökkent. A községben mintegy 9.700 tehenet számlálunk, 20.900 sertést, 14.000 birkát, 220 lovat, 1.100 kaptár méhet és 148.000 darab szárnyast. Az elmúlt években a község ösztönző eszközeinek hatására lelassult az állatállomány csökkenésének tendenciája. A nagyobb farmokon növekedett a minőséges csordák száma, míg a kistermelők lassan eltűnnek a piacról a versengés lehetetlen volta és a kötelező normák megvalósíthatatlan betartása miatt. Az állattartáshoz szükséges épületeket szükséges modernizálni és a célnak megfelelően átalakítani.

A helyi önkormányzat a mezőgazdasági és vidékfejlesztési költségvetési alapon keresztül minden évben eszközöket különít el a község gazdáinak támogatására. A pénzügyi keretet az állami tulajdonban lévő földterületek bérleti díjából biztosítjuk (a 2017-es évben 2678 hektár megművelhető földterület lett bérbe adva). Az Akciótervben szereplő programok (a mesterséges megtermékenyítés társfinanszírozása, minőségi tenyészhok beszerzése) mellett a 2018-2020-ig terjedő periódusra az alap előlátja és társfinanszírozza a biotermelők részére a tanúsítványok megszerzését és az átállás költségeit évi 500 ezer dinár értékben, kölcsönök útján a mezőgazdasági befektetések elősegítése évi szinten 1,3 millió dinár értékben, a civil szervezetek munkájának segítése 2 millió dinárral, valamint tanulmányutak támogatására irányuló programok 200 ezer dináros értékben.

A téli periódusban nagy hangsúlyt fektetünk a mezőgazdasági termelők oktatására a szervezeteken keresztül, a mezőgazdasági termelés fejlesztése céljából.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő mezőgazdasági tervek megvalósításának általános értékelése (3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése és az 5. táblázatban felsorolt prioritások: A mezőgazdaság modernizálása)

- a megváltozott tervek és körülmények miatt elálltunk a 150 hektáros halastó megépítésétől a Járáson (23. sorszámmal szerepel az Akciótervben)

- a megváltozott törvényes előírások miatt elálltunk a GLOBALGAB rendszer tanúsítvány bevezetésének támogatásától (31-es sorszámmal)

- a Zimonjić 2 alrendszere II üzemének projektje megvalósult,
- a többi projekt folyamatban van, mint pl. Horgos területén a „Tratyik” vízrendszerének szabályozása,
- összességében befektetések megvalósítása 77 százalékos.

A község idegenforgalma főleg azokra a fürdőhelyi kapacitásokra alapul, amelyek a gyógyvizet használják gyógyításra és rehabilitációra. Ebben a tevékenységi körben a kapacitások és lehetőségek nincsenek kellő mértékben kihasználva.

A község idegenforgalmában nagy lehetőségek rejlenek a gazdasági és szociális kohézióra és más célokra is, olyanokra mint a fenntartható fejlődés, gazdasági növekvés, foglalkoztatás.

Magyarkanizsa községben hagyománya van a vendéglátóiparnak, az egészségügyi turizmusnak és azok szolgáltatásainak. Az egészségügyi turizmusban, sport-és kulturális idegenforgalomban, gasztronómiai turizmusban, a rurális és falusi turizmusban, de legfőképp a gyógyvizre épülő turizmusban óriási lehetőségek rejlenek a foglalkoztatás terén, éppen ezért stratégiai gondolkodás szükséges e téren és az, hogy az eszközök a fejlesztésre és a feltételek javítására irányuljanak. A tapasztalt lassú, de stabil előremozdulás az idegenforgalom terén a vállalkozói szellemben keresendő, valamint a turisztikai kínálat bővítésében (egynapos hajókirándulás a Tiszán Szegedig, tóthfalusi kirándulási lehetőség, a községhez tartozó Velebit településre való kirándulás lehetősége stb.). A figyelem a vállalkozásokra, a vállalkozók inspirációjára, a befektetések növelésére és a község, mint idegenforgalmi desztináció bemutatására irányul, amely közvetlen módon hatással lesz az idegenforgalomban foglalkoztatottak számára, valamint a szálláshelyek hálózatának kapacitásnövelésére.

Magyarkanizsa község turizmusának fejlődésére nézve kifejezetten fontos a magyarkanizsai gyógyfürdő, a megőrzött és tiszta természet és a Tisza-menti kis urbánus település környezete, valamint a 2017-es év elején kiérdemelt III. kategóriájú idegenforgalmi hely státusa. A szomszédokkal szembeni előnyünk a termékek árbeli különbsége, amely Magyarkanizsát összehasonlítható előnyökhöz juttatják.

A folyó nem csak a hajózási turizmus erőforrása, hanem összevonva különféle termék kombinációja – víz, természeti látványosságok, kisvárosi környezet és aktivitás a természetben. A községi költségvetés eszközeiből, valamint időszakosan más források pályázati támogatások segítségével folyik a strand és az autós kemping karbantartása a Tisza folyó mentén. Egy újabb kismedence épült ki, valamint megtörtént a már meglévő felújítása a 2016-os évben. Szükséges még, hogy legalizáljuk a meglévő épületeket a Tisza parton és minőséges idegenforgalmi tartalmakat valósítsunk meg a tiszavirágzás idejére.

Magyarkanizsa község területén jelenleg négy édesvízi halastó található, amely jó távlatokat nyújt a horgászturizmus fejlesztésére. Közöttük van a Velebiti-tó, amely a község és a Kapitány-réti Halgazdaság, a Bratstvo Kajakklub és a Bratstvo Sporthorgász Egyesület közötti megállapodás aláírása alapján idegenforgalmi helyszínné alakul át és alkalmas horgászatra, vitorlázásra, evezésre, úszásra. A legfontosabb feladat a tó vízminőségének feljavítása és autochton fajokkal való halasítása, valamint zöld övezet kialakítása a tó körül.

A község területén 659 hektáros erdő található, amely jó lehetőséget nyújt a hagyományos vadászturizmushoz.

Fontos kulturális tartalmak is megtalálhatóak, különféle rendezvények (a legnagyobbakból mintegy 30), amelyek nagy számú turistát vonzanak egy- vagy többnapos látogatásra a községbe. A legfontosabb hagyományos rendezvények közé tartoznak a Szent István nap és az új kenyér ünnepe, a nemzetközi futó- és úszómaraton, nemzetközi gasztronómiai fesztivál, írótabor stb.

2016-ban a Wemsical Serbia szervezésében Ilonafalván, a régi artézi kútnál megtartották az I. Vajdasági Kalákát, amely az idegenforgalom fejlesztésének célja mellett lehetőséget adott arra, hogy a fiatalok munkatapasztalatokat szerezzenek és a környezetük rendezésére fordított munkájukat értékeljék, valamint a szabadidejüket hasznos tartalmakkal töltsék ki. Ez a közös akció a mai napig példaértékű, időről időre a résztvevőknek, a fiatal és idősebb generációnak is lendületet ad.

Magyarkanizsa község 2011-ben megalapította a Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezetet, amelynek a tevékenységi köre a reklámozás és a marketing felé irányul, publikációk, információs anyagok, reklámanyagok előkészítése és megjelentetése a község idegenforgalmának fejlesztése és annak turisztikai gazdagságának és lehetőségeinek érvényesítése céljából. A TDM feladata az idegenforgalom fejlesztési stratégiájának kidolgozása idegenforgalmi szakemberekkel együttműködve, valamint a helyi lakosságot motiválni idegenforgalmi szolgáltatások nyújtására és azok összehangolását a vendégek szükségleteihez.

A községi költségvetés eszközeiből, valamint időszakosan más források pályázati támogatások segítségével folyik a strand és az autós kemping karbantartása a Tisza folyó mentén. Egy újabb kismedence épült ki, valamint megtörtént a már meglévő felújítása a 2016-os évben.

Az idegenforgalom a vizsgált időszakban a következőképpen alakult:
Idelátogató turisták száma

Év	Hazai turisták	Külföldi turisták	Összesen
2012.	5.975	1.955	7.930
2013.	7.411	3.309	10.720
2014.	8.095	3.567	11.662
2015.	8.082	5.497	13.579
2016.	8.383	3.177	11.560
2017. I-XI.	8.207	3.866	12.073

Turisták éjszakázása

Év	Hazai turisták	Külföldi turisták	Összesen
2012.	31.846	6.029	37.875
2013.	38.941	14.698	53.639
2014.	39.108	14.466	53.574
2015.	42.065	10.827	52.892
2016.	39.152	7.800	46.952
2017.	38.179	12.298	50.477

Magyarkanizsa község jövőképe, hogy a 2020-as évig felismerhető, fejlett és vonzó európai desztinációvá váljon pontosan megformált identitással, ideális helyszín munka- és kulturális találkozók részére, kisebb kongresszusok és események szervezésére, valamint rövidebb pihenőkre. Az egyik tervezett mutató az éjszakázások megnövelése lenne 50 ezerről 56 ezerre és a hazai turisták tartózkodási idejének 4,7-ről 5 napra, a külföldi turisták esetében pedig 2,5 napról 2,8 napra történő megnövelése.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő idegenforgalmi projektek megvalósításának általános értékelése (3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése és a 6. táblázatban felsorolt prioritások: Versenyképes idegenforgalom)

– a tervidőszakban nem valósult meg a Magyarkanizsai Gyógyfürdő akvapark kiépítési programja és a magyarkanizsai Vigadó épületének adaptációja (az akciótervben a 17. és a 9. sorszám alatt szerepelnek)

- a Tisza mellett elterülő strand turisztikai infrastruktúrájának kiépítésére irányuló projektum kibővült (a medence helyrehozatalának munkálataival, a part menti szakasz rendbetételével és a villanyhálózat felújításával)

- megalakult a TDM, kidolgoztuk a wellness központ terveit, elvégeztük a mólók teljes helyrehozatalát a Tiszán, kidolgoztuk a Velebitre vonatkozó tanulmányt

- a tervekhez mérten a beruházások 344%-ban valósultak meg.

5.2. Munkaerőpiac

Az elmúlt évek során a munkaerőpiac általános karakterisztikái nem változtak jelentős mértékben: a munkaerő kereslete és kínálata továbbra is összehangolatlan, nagy számban vannak jelen a hosszabb ideje munka nélkül lévők, a munkanélküliek életkor és képzettségi szint szerinti struktúrája kedvezőtlen, a fiatalok munkanélkülisége, a naprakész tudás és a képességek hiánya, amely a munkanélkülieket és a munkavállalókat is jellemzi, azon munkanélküliek nagy száma, akik a nehezebben munkaviszonyba helyezhető kategóriába tartoznak, valamint a szürkegazdaságban foglalkoztatottak nagy aránya.

Ami kifejezetten gondot okoz, a tény, hogy a natalitás csökkenése és a külföldre történő költözés következtében csökken a lakosság száma, valamint elöregedik a populáció. Ez a jelenség egyre nagyobb kihívást jelent az egészségügyi és a szociális rendszer, valamint az oktatásügy számára is. Egyre nagyobb gondot okoz a fiatal és a tapasztalattal rendelkező káderek elvándorlása, ugyanis így nem biztosítható a község munkaerőpiacának fenntartható fejlődése, ennek pedig negatív következményei lesznek környezetünk gazdasági-demográfiai kilátásaira.

A Köztársasági Statisztikai Hivatal munkaviszonyban lévő személyek számát követő módszertana 2015-ben jelentősen megváltozott, ami azt eredményezte, hogy a megfigyelt időszak elején szereplő adatok nem hasonlíthatók össze pontosan az időszak végi adatokkal. 2017-ben a munkaviszonyban lévők teljes száma 5.376, ami a lakosság aktív munkaerőjének 32 százaléka. A gazdaságban a legnagyobb számban a feldolgozó iparban dolgoznak (28,14 százalék), vállalkozásoknál (14,24 százalék). Ezen tevékenységnél a foglalkoztatottak számának enyhe csökkenése tapasztalható. A kereskedelemben a foglalkoztatottak száma növekedett (16,94 százalék), a mezőgazdaságban pedig az előző éveket figyelembe véve stagnálás tapasztalható (3,53 százalék).

A munkanélküli személyek számának képzettségi szint szerinti alakulása

Képzettségi szint	2012.12.31.	2013.12.31.	2014.12.31.	2015.12.31.	2016.12.31.	2017.12.31.
I Képzetlenek	1.296	1.289	1.258	1.115	1.159	1.060
II Alacsonyan képzettek	78	71	62	46	43	37
III Képzettek	547	514	475	351	335	276
IV Szakképzettek	389	346	298	271	278	216
V. Magasan képzettek	16	15	12	10	6	7
VI. Főiskolai végzettségűek	37	48	36	49	45	26
VII Egyetemi végzettségűek	44	51	36	28	32	22
ÖSSZESEN	2.407	2.334	2.177	1.870	1.899	1.644

A munkanélküliek listájának szerkezeti felépítésében történt legjelentősebb változás az, hogy a megfigyelt időszakban a képzetlen munkaerő részesedése 54 százalékról 64 százalékra emelkedett, a képzett munkaerő részesedése pedig 23 százalékról 18 százalékra csökkent, ami egyrészt azt jelzi, hogy a képzett munkaerő elhagyja munkaerőpiacunknak, másfelől pedig könnyebben jut munkához. A község területén az átlagfizetések magassága a köztársasági és a vajdasági szinthez mérten is javulást mutat. A kifizetett átlagkereset összege a 2017-es évben 63.799 dinár volt (536 euró), ami a köztársasági átlagtól 3 százalékkal alacsonyabb, a vajdasági átlaggal pedig megegyezik. Adók és járulékok nélkül az átlagkereset 46.270 dinárt tett ki (389 euró).

Annak érdekében, hogy a község területén élő munkanélküliek – elsősorban a nehezen foglalkoztatható kategóriába tartozók – minél nagyobb számban jussanak munkához, a helyi önkormányzat minden évben a Helyi foglalkoztatási akcióterv keretein belül meghatározott összeget biztosít a közmunkaprogramra és lehetőség szerint a szakmai gyakorlatok programjának lefolytatására. Az elmúlt éveket figyelembe véve a 2017-es év kiemelkedik, amikor a köztársasági költségvetésből érkezett eszközökkel társfinanszírozva megvalósult 10,6 millió dinár értékben a közmunkaprogram, aminek köszönhetően a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat listájáról 72 személy állt munkába, és 5 személy vett részt a szakmai gyakorlatok programjában.

A községi programok mellett a munkaadók tartományi és köztársasági programokon is pályázhatnak, amelyeket a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat hirdet meg.

5.3 Környezetvédelem

Magyarkanizsa község 2006-ban írta alá a regionális hulladéktároló megalapításáról szóló megállapodást Szabadka, Zenta, Kishegyes, Topolya és Csóka községekkel, a 2007-es évben pedig elfogadták a Szabadka, Zenta, Magyarkanizsa, Csóka, Kishegyes és Topolya községekre vonatkozó regionális hulladékkezelésről szóló döntést. 2010-ben elkészült a Szabadka község területén lévő két helyszínrre vonatkozó kivitelezhetőségi tanulmány. A Szerb Köztársaság kormányának döntése értelmében helyszínek a Szabadka község területén található, a békovai kataszteri község 2635 helyrajzi számú telkét jelölték ki, amelynek nagysága 45 ha 96 ár 64 m², állami földterület tulajdonformájú terület, amelynek használója a Szerb Köztársaság, Szerb Köztársaság mezőgazdasági és vízgazdálkodási minisztériuma, Belgrád.

2015-ben kezdődött meg a „Szabadka város és Topolya, Zenta, Magyarkanizsa, Csóka, Kishegyes és Törökkanizsa községek szilárd hulladékkezelő regionális rendszerének kiépítése” projektum. A 2017-es év során a regionális rendszer minden helyszínén megépültek az átrakóállomások és hulladékudvarok. **Magyarkanizsa számára az átrakóállomás a martonosí kataszteri község 6015/2-es számú telkén épült meg, a meglévő hulladéklerakó szűkebb területén. (Prioritás: Az energetikai hatékonyság maximalizálása, sorsz. 28) A beruházás értéke 3,6 millió euró.**

A 2018-as év során befejeződik Békován a Regionális Hulladékkezelő Központ kiépítése és megkezdődik a próbaüzem.

A 2012 és 2017 közötti időszakban az illegális hulladéklerakók felszámolására befektetett összeg megközelítőleg elérte a 30 ezer eurót. (Prioritás: Az energetikai hatékonyság maximalizálása, sorsz. 29)

A Magyarkanizsa község területén kiépített szennyvízelvezető csatornahálózat a magyarkanizsai és a horgosi háztartások szennyvizét gyűjti be. A megvizsgált időszak alatt Magyarkanizsa település utcai csatornahálózatának kiépítettsége 90 százalékról 100 százalékra nőtt. A magyarkanizsai háztartások körülbelül 80 csatlakozott a rendszerre, ami azt jelenti, hogy az elmúlt időszakban ezer új rákapcsolódás valósult meg. Összesen 4600 háztartás van, ebből 3700 háztartás kapcsolódott a szennyvízelvezető csatornahálózatra.

A magyarkanizsai szennyvíztisztító nem elegendő kapacitású, ugyanis a mostani 7500 LE (lakos egyenérték) kapacitású, míg 14500 LE kapacitásra lenne szükség. Ezért elkészült a meglévő berendezés fejlesztésének projektdokumentációja, és a 2018-as év folyamán megtörténik annak a felújítása.

Horgos településen az utcai csatornahálózat kiépítettsége 40 százalékos. A szennyvízelvezető csatornahálózatra a horgosi háztartások körülbelül 40 százaléka csatlakozott, vagyis 820 háztartás kapcsolódott rá a nyilvános csatornahálózatra. Horgoson a jelenlegi terhelésnek elegendő a tisztító kapacitása, de a tisztító hatékonysága alacsony, ugyanis kizárólag mechanikai úton történik a káros anyagok eltávolítása.

A község más településein az anyagi eszközök hiánya miatt nem megoldott a szennyvíz gyűjtésének, elvezetésének és megtisztításának problémája. (Prioritás: Az energetikai hatékonyság maximalizálása, sorsz. 26)

A 2018 és 2020 közötti időszakban Magyarkanizsa községnek az Európai Unió pályázatain megítélt donációkból befolyó eszközöknek köszönhetően lehetősége nyílik a szennyvíztisztító kapacitásainak növelésére és a meglévő technológia fejlesztésére.

A természeti értékek védelme és a természetes élőhelyek megőrzése köztársasági eszközökből történik, az övintézkedések mértékének felügyelete a tartományi szervek felelőssége. Jelenleg a Kamarás Természetvédelmi Park 267,96 hektáros területe áll védelem alatt, a park védelmi övezetét elfogadott program határozza meg.

A már meglévő védett területek mellett (791 ha) egyéb természetes források védelmére is szükség van, aminek célja a biológiai diverzitás megőrzése. 2020-ig további két terület védetté nyilvánítása tervezett: a Kapitány-rété (3472 ha) és a Tisza-menti holtág (107 ha) a Vajdaság AT kezdeményezésére.

A szélvédő övezetek telepítése és a zöldfelületek megóvása állandó feladat, ugyanis a szélrózsió – amely évente óriási termőföldmennyiség hord el a föl felső, legtermékenyebb részéről – valamint maga a szél, amely nyáron kiszárítja a földet, jelentős mezőgazdasági terménykiesést okoznak. Ugyanakkor a zöld övezetek kialakítása, különösen az ifjúság szempontjából kirándulóhelyek kialakítása miatt is fontosak.

Az erdős területek nagyságának növelése érdekében Magyarkanizsa községi közigazgatása megrendelt egy, a magyarkanizsai község szélvédő övezeteinek kialakítására vonatkozó hatástanulmány kidolgozását. Az elkészült tanulmány szerint az erdős ökoszisztémával fedett terület a jelenlegi 919 hektárról 1575 hektárra, vagyis 71 százalékkal növekedne. Az ütemterv szerint évente 5-10 hektár terület erdősítését tervezik. Az aktivitások részben községi, részben pedig a köztársasági és tartományi pályázatokon nyert eszközökből valósulnak meg.

A zöld közterületek kialakítása és karbantartása a települések 25.5 hektáros területén zajlik rendszeresen. Pénzelésük a községi költségvetésből történik, előre meghatározott prioritások szerint. A cél a települések központjainak rendbetétele és a község kiegyensúlyozott arculatának kialakítása.

A jövő időszak egyik legfontosabb feladata a magyarkanizsai Népkert helyreállítása, állapotának javítása. Ennek érdekében javítani kell a vízellátáson egy automata öntözőrendszer kiépítésével és a tó szanálásával.

5.4. Közlekedés

Magyarkanizsa község földrajzi fekvése és az itt áthaladó legjelentősebb utak:

- I besorolású állami közutak, A1-es autótút (E-75) – 9,1 km hosszan van jelen a község területén
- IB besorolású állami közút, 13-as rendű, a 13-as jelzésű út fontos kapocs Észak-Bánát és Észak-Bácska között, az A1-es autótúttal összekötő kapocs.
- IIA besorolású állami közutak: 100-as jelzés, az A1-es autótút alternatívája, a 102-es út Magyarkanizsa–Zenta irányban.
- IIB besorolású állami közutak: 300-as, körülbelül 4,8 km hosszan nem kiépített, Zentát és Magyarkanizsát Szabadkával és az autótúttal köti össze, és a 301-es, amely a legrövidebb közlekedési kapocs Észak-Bánát és Szabadka között.

A községi utak – az I-es és II-es besorolású állami közutaktól eltérően, amelyeknek karbantartása a Szerbia Utai Közvállalat fennhatósága alá tartozik – a magyarkanizsai Komunalac Kommunális Szolgáltató Közvállalat fennhatósága alá tartoznak, teljes hosszuk pedig 59,60 km. A nagy terhelés miatt nagy részük sérült, rendszeres karbantartást és felújítást igényelnek.

A térségfejlesztési tervben szerepel egy, a község nyugati településeit összekötő út kiépítése Kispiac –Orom vonalon.

A község területén lévő kategorizált úthálózatra egy szerteágazó kategorizálatlan úthálózat kapcsolódik. A kategorizálatlan utaknak a mezőgazdaságban van kifejezett jelentősége. A község területén lévő kategorizálatlan utak teljes hosszától nincs pontos adatunk, becsült hosszuk 300 km-nél nagyobb.

Az elemzés elkészültének ideje alatt rentabilitás hiánya miatt megszűnt a vasúti utasszállítás a Szabadka-Magyarkanizsa vasútvonalon. A sínek és a felszerelések felújítására, valamint az árú- és utasszállítás megszervezésére nincsenek meg a szükséges anyagi források.

A vízi közlekedésbe nem történt beruházás az elmúlt évek során.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő infrastrukturális projektek megvalósításának általános értékelése(3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése)

– befejeződött a magyarkanizsai autóbusszállomás építése (5. sz.), a településeken korszerű utak építésére, a községi és a kategorizálatlan utak és utcák karbantartására vonatkozó jelentős beruházások zajlottak, az L-6-os jelzésű községi utat Martonos központjától a regionális útig sikerült részben felújítani (a Sörös Géza utcától a József Attila utcáig (4. sz.)), valamint megtörtént a közúti jelzőtáblák és az útburkolati jelek rendszeres karbantartása, folytatódik a kerékpárút építése Horgoson.

– megkezdődtek a magyarkanizsai kerülőút építésére vonatkozó terv I. fázisának megvalósítására tett aktivitások (2. sz.)

– „Az L-6 községi út jelentősebb mértékű karbantartása – Tóthfalu–Völgyes szakasz” (3. sz.) elnevezésű projektum megvalósítását anyagi okok miatt elhalasztották, és a dokumentációt is meg kell újítani

– a túldimenzionált tervek és a rendelkezésre álló anyagi források nagysága miatt a terv 31 százalékban valósult meg.

5.5 Energia

Magyarkanizsa község villanyáramellátása Zenta község és Szabadka irányából biztosított, Magyarkanizsa község ellátásának megbízhatósága jó, és a következő 5-10 évben éves szinten 5 százalékos fogyasztásnövekedést is lehetővé tesz.

A magyarkanizsai község lakosainak földgázellátása helyi és behozatali földgáz segítségével biztosított.

5.6 Vízellátás

Ma mind a 9 helyi közösségben, vagyis Magyarkanizsa község 14 lakott településén szervezett nyilvános vízellátás van, a föld alól 11 kútból, mindegyik külön forrásából érkezik a víz, ezeknek köszönhetően jutnak ivóvízhez a háztartásokat és az ipar, 11.600-nál több csatlakozáson keresztül.

A talajból kiszivattyúzott víz tisztítás nélkül, klór hozzáadásával érkezik a nyilvános vízhálózatba az összes településen Kispiac kivételével, ahol létezik beépített szerkezet, amely az ivóvizet megtisztítja az arzéntól és más szennyeződéstől.

A vízhálózatban lévő víz kritikus paraméterei az ammóniák, a vas, az arzén, a $KMnO_4$ fogyasztás, a színezékek. A koncentráció határszintjének túllépése településenként változó. Magyarkanizsa, Horgos, Kispiac és Martonos településeken állandó jelleggel jelentkezik magas arzén-, vas-, mangán- és ammóniák-koncentráció, míg a többi településen a nyers víz minősége megfelelő.

A kutakban a 90 és 146, illetve a 210 és 260 m mélységből származó víz gyűlik össze. A vízhordozó réteg az említett mélységekben különböző fajta homokból és homokos agyagból áll. A vízréteg alját az agyag különböző változatai képezik, amelyek hidrogeológiai szigetelők, és befolyásolják a víznyomás alatti felszínre törést.

A vízellátás szolgálatában Magyarkanizsa község területén pillanatnyilag 30 kút áll. A kutakat forgófúrásos vagy klasszikus módszerrel fúrták, szűrőberendezésekkel vannak ellátva (\varnothing 219 mm, illetve \varnothing 323 mm), amelyek ülepítőből, a filter vízbefogadó részéből, és a filter feletti részből állnak. A vízkitermelés megfelelő karakterisztikákkal bíró hidroszerkezetekkel, villamossági berendezésekkel és a távolsági felügyeletet lehetővé tevő automata rendszerrel korszerűen felszerelt épületekben folyik.

A kutak teljesen automatizáltak, PLC-vezérlésűek, frekvenciaváltóval, lágyindítóval és GSM kommunikációs rendszerrel vannak felszerelve.

Az automata vezérlésű rendszer meghatározott részeinek állandó felügyelete, a kimutatások és az adatgyűjtés szükségessége miatt elkészült a SCADA rendszer, egy számítógépes applikáció formájában. Ezzel Horgoson és Magyarkanizsán – ahol a legtöbb felhasználója van a rendszernek – lehetőség nyílik az ivóvíz szivattyúállomásait és a szennyvíztisztítókat is vizuálisan felügyelni. Minden adatot távkapcsolattal gyűjtene be, a világhálón keresztül.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő infrastrukturális projektumok megvalósításának általános értékelése(3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése)

– a vízvezetékálózat felújítása, a csövek cseréje állandó jelleggel történik, a rendelkezésre álló eszközök függvényében. 2014-ben Oromhegyesen zajlott, 2015-ben és 2016-ban Magyarkanizsán a Nagyberuházási Igazgatóság támogatásával, 2017-ben az adorjáni helyi közösségben. Ez a munka az elkövetkező időszakban is folytatódik, ugyanis a ivóvíz-vezetékek előregedtek, az ivóvízből pedig el kell távolítani az arzént és a vasat.

– megtörtént a martonosi kút kifúrása és felszerelése.

– az anyagi eszközök hiánya miatt az akciótervben megfogalmazott beruházások 18 százaléka valósult meg.

A szennyvíztisztító-rendszer Magyarkanizsa területén a víz és a keletkezett iszap kezelésére is kiépült, míg Horgoson egy szerényebb berendezés épült. A további településeken nem történik a fekális eredetű szennyvíz gyűjtése és elvezetése, az elhasznált vizet pöcegödörökbe engedik.

Az esővízelvezető-rendszer kiépítése a folyamat legelején tart. A vízvezetés műszaki koncepcióját Magyarkanizsa és Horgos településeken egy néhány évtizede készült előzetes tervek határozza meg. A további települések esetében el kell készíteni a projektdokumentációt és az ötlettervet.

A vizsgált időszakban az esővízelvezető-rendszer helyreállítására és karbantartására 142 ezer eurót fektettek be, ami azt jelenti, hogy a rendszer fenntartására kizárólag az elengedhetetlen és egészen szerény karbantartás jutott, az alapprobléma pedig az, hogy erre a célra nem különítenek el elegendő eszközöket.

5.7 Gazdaságon kívüli tevékenységek

Iskoláskor előtti nevelés

A 2017-es évben összesen 536 gyerek van a Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény óvodában. Völgyes településen bezárt az óvoda. Az iskolai indulásra felkészítő programban 180 gyerek vesz részt. A létesítmények nagy részében a gyerekek a nap felét töltik el, míg a magyarkanizsai és horgosi óvodákban biztosított az egész napos foglalkozás.

Az intézmény legtöbb épületében biztosított a földgázfűtés, 10 óvodaépület játszótere új, fából készült játékokkal van felszerelve.

Az intézménynek kidolgozott fejlesztési stratégiája van a 2017 és 2019 közötti időszakra. A didaktikus felszerelések és a játékok cseréje folyamatos, úgy ahogy azok számának növelése és modernizációja is, ami a tartományi és köztársasági pályázatokon nyert eszközök, valamint külföldi adományok és községi források felhasználásával történik.

A Nagyberuházási Igazgatóság támogatásának és a község 10 százalékos önrészenek köszönhetően megtörtént az ablakok és nyílászárók cseréje 2016-ban Magyarkanizsán, 2017-ben pedig a horgosi Napraforgó óvoda épületén.

A tervezett beruházások közül nem valósult meg a magyarkanizsai bölcsőde megépítése (Akcióterv 2012-2016, 3. táblázat Prioritás: Az infrastruktúra fejlesztése, 8. sz.). Nem voltak meg a felhasználható eszközök, a fiatalok elvándorlása miatt pedig újra kell gondolni az építés szükségességét.

Általános iskolai oktatás

A közoktatás szempontjából az iskoláskorú lakosság életkori mutatói a legfontosabbak. A község lakosságának száma csökken, az idősebb polgárok számának kifejezett növekedése mellett. Az ilyen demográfiai mozgások következtében az iskoláskorú lakosság aránya csökken, és ez a következő évtizedekben nem fog megváltozni.

Jelenleg, a 2017/2018-as évben a tanulók száma 1786. A 2018/2019-es tanévet várhatóan összesen mindössze 160-170 elsős kezdi meg a község három általános iskolájában.

A tanítók állandóan részt vesznek olyan színvonalas szemináriumokon, amelyek a szakképesítésüket fejlesztik. Ezzel egy időben a szaktantárgyakat oktatók hiánya okoz problémát. A szemináriumok hatékonysága és népszerűsége állandóan növekszik, mivel a pedagógus helyben tudja továbbképezni magát, a magyarkanizsai Regionális Szakmai Pedagógus-továbbképző Központban. (Az épület építését 2014-ben fejeződött be – A 2011 és 2016 közötti Akcióterv 11. sorszáma (3. táblázat Prioritás: Az infrastruktúra fejlesztése. A beruházás értéke 443 ezer euró.)

Más községekhez mérten átlagon felüli a versenyek és egyéb rendezvények száma.

Annak ellenére, hogy továbbra is fennáll a szaktantárgyakat oktatók hiánya, a község tanulói figyelemre méltó eredményeket érnek el a köztársasági és nemzetközi versenyeken is.

A testnevelés oktatáshoz nincs minden iskolának megfelelő terme és felszerelése, Tóthfaluban pedig egyáltalán nincs olyan helyiség, ahol testnevelést lehetne oktatni. Az iskolaépületek az anyagi lehetőségek függvényében kerülnek felújításra. **Ezen elemzés készítésekor Oromhegyesen és Oromon zajlottak iskolaépület-felújítási munkálatok.**

Középiskolai oktatás községünkben Magyarkanizsán folyik. Míg a 2010/2011-es tanévben 549 tanulója volt a Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpontnak, a 2017/2018-as tanévben mindössze 320 tanulója van az

intézménynek, 58 százalékuk a község településeiről származó diák. Sok fiatal más községekben folytatja tanulmányait. Növekvő tendenciát mutat azon tanulók száma, akik magyarországi középiskolákba iratkoznak. A fiatalok körébe a helyi önkormányzat a vajdasági középiskolák népszerűsítésére fekteti a hangsúlyt.

Magyarországi, valamint tartományi és köztársasági anyagi forrásoknak köszönhetően az elmúlt három év során jelentős mértékben megújult az iskolák gépparkja és általában a működési eszközeik. **Jelenleg a vizesblokkok felújítása zajlik. A hosszú távú célok között szerepel a magyarkanizsai Diákotthon felépítése, de az anyagi eszközök hiánya miatt a tervezett időszakban nem valósult meg az építkezés. (A 2011. és 2016 közötti Akcióterv 8. sorszáma (3. táblázat, Prioritás: Az infrastruktúra fejlesztése)**

Az Alapfokú Zeneiskola már harminc éve működik a községben. Ebben a tanévben 219 tanul az alapfokú zeneiskolában, akik hangszeresek szerint nyolc szakirányba vannak csoportosítva.

A tanulók körzeti és köztársasági versenyeken elért eredményei a legjobb bizonyítéka az intézményben folyó minőségi oktatói-nevelői munkának. Magyarkanizsán kívül Horgoson is folyik alapfokú zenei képzés, Kispiacon, Oromon és Oromhegyesen pedig kísérleti jellegű program zajlik.

A támogatók pályázatainak köszönhetően folyamatos az épületfelújítás. Tartományi támogatással 2017. végén megtörtént a tetőcsere. (10. sorszám a 3. táblázatban: Prioritás: Az infrastruktúra fejlesztése)

Magyarkanizsa község területén az elemzést felölelő időszak alatt az egészségvédelem egy fejlett intézményrendszeren keresztül zajlik, amiben fontos szerepet tölt be a Magyarkanizsai Gyógyfürdő Szakosított Rehabilitációs Gyógyintézet (Vajdaság AT alapította, gyógyfürdős gyógykezelés) és a Magyarkanizsai Egészségház (1 egészségház, 8 rendelő, 7 gyógyszertár) (Magyarkanizsa képviselő-testülete alapította, elsődleges egészségvédelem). A minőségi egészségügyi szolgáltatást 49-nél több magasan képzett egészségügyi dolgozó és specialista, valamint 71 egészségügyi technikus és munkatárs biztosítja.

Magyarkanizsa községben a gyógyfürdőben folyó gyógykezelés a termálvíz és a sár természetesen kincsein alapul. A gyógyfürdő- és az egészségügyi turizmus fejlesztése helyi és tartományi szinten is prioritást élvez.

Magyarkanizsa község területén a lakosság egészségügyi védelme 11 bejegyzett orvosi magánrendelőben zajlik (5 fogorvosi, 1 szemészeti, 1 nőgyógyászati, 2 általános orvosi, 1 poliklinika és 1 belgyógyászati rendelő).

Gyógyszerforgalmazás 7 magángyógyszertárban történik.

Míg 2008-ban Magyarkanizsa község területén 90.348 általános orvosi látogatást regisztráltak, addig ez a szám 2017-re 89.438-ra csökkent.

A 2011 és 2017 közötti időszakban beruháztak az egészségügyi felszerelés cseréjébe – külön kiemelnénk a röntgenberendezés beszerzését, modernebb lett a számítógépes rendszer és más felszerelések is, amik fejlesztik az egészségügyi intézmény munkáját. Két jármű beszerzése is megtörtént, két projektdokumentációval és különféle felszereléssel is gazdagodott az intézmény.

A megfigyelt időszakban az egészségügyi intézményekben – nagyrészt az előírások megváltoztatása miatt – nagy nehézségek keletkeztek a felgyülemlett anyagi kötelezettségek rendezésével Szerbia területén, így a mi községünkben is. A legújabb adatok azt mutatják, hogy javulás tapasztalható az eladósodás terén, csökkenő tendenciát mutat.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő egészségügyi projektek megvalósításának általános értékelése(3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése)

– az egészségügyi intézmények átépítése és felújítása befejeződött vagy folyamatban van (12. sz.) – a kispiaçi, horgosi és magyarkanizsai egészségházak

– az Egészségügyi infrastruktúrára vonatkozó akciótervben tervezett kiadásokat az elemzés elvégzésének időszakában 51 százalékban teljesítették.

– az Egészségügyi technológia, a szakfelszerelés és a belső felszerelés fejlesztése... (RTG-berendezés) nevet viselő projektmra 2015-ben 233 ezer eurót költöttek, vagyis a tervezett összeg 49 százalékát.

A szociális védelem terén a Magyarokanizsai Szociális Központnak vannak törvényes felhatalmazásai.

A szegénység egyre inkább jelen van, sok a képzetlen munkanélküli, a lakosság egészségi állapota egyre rosszabb, az életszínvonal is egyre alacsonyabb. Községünkben növekszik az előregedett háztartások száma, az egyszemélyes háztartásoké is, a gyereket egyedül nevelő szülőké, a rokkantaké vagy más olyan személyeké, akik speciális ápolásra szorulnak.

A marginalizált csoportokhoz tartozóknak joguk van a minimális szociális- és egészségügyi védelemhez. A Szabadkai Egyházmegye Caritasa aktívan részt vállal a magyarokanizsai idősök ellátásban, segít a ház körüli munkákban és a betegek ápolásában.

Az elmúlt években megjelent a kiskorúak illegális határátlépésének problémája (hamis dokumentumok, emberkereskedelem, stb.). Ezekben az esetekben a központ kötelessége, hogy foglalkozzon a kiskorúakkal, de a vonatkozó előírások hiánya miatt az elhelyezésük, az ellátásuk és az utaztatásuk megoldása nehézkes.

A Fészek napközi 2009-ben alakult, a hátrányos helyzetű csoporthoz tartozó gyerekek napközi ellátását végzi. A magyarokanizsai Szociális Védelmi Központ munkaegységként az a feladata, hogy javítsa az életminőségükön és szocializálja a gyerekeket, fejlessze a tudásukat, és segítse őket tehetségük kifejezéséhez. 2017-ben 14 gyerek vette igénybe a napközi szolgáltatásait.

A Gerontológiai Központ független, részben független és függő, pszichikailag ép idős és felnőtt személyek számára nyújt ellátást. Jelenleg 73 felhasználója van. A központ a felhasználói számára lakhatási, étkeztetési, ápolási, egészségvédelmi, művelődési, szórakoztató szolgáltatást, rekreációs és munkaaktivitás lehetőségét, szociális és egyéb szolgáltatás lehetőségét biztosítja a felhasználók igénye szerint. Egy segédépület kiépítése, lift beszerelése és az épület szanálása van folyamatban.

2015-ben nyitotta meg kapuit Magyarokanizsán a Batthyáneum Idősök Egyházi Otthona, ahol az intézmény lakói apartmanokban vannak elszállásolva. Az otthon teljes kapacitással működik, a felhasználók száma 32 személy.

A magyarokanizsai község Szociális Védelmi Központja a szociális védelemmel foglalkozó községi intézmény. A központ feladata a fogyatékkal élők érdekeinek védelme, a társadalomba való bekapcsolódásuk segítése. A központ munkakörébe tartozik a Népkonyha üzemeltetése is – amely az év 10 hónapja során 90-110 felhasználót szolgál ki.

Az ingyenes uszonna programban 49 óvodás és 353 általános iskolás gyerek vesz részt.

A szociális védelem terén tevékenykedő civil szervezetek aktívan dolgoznak a projekteken, amivel egy biztos támaszt nyújtanak az állami szférának. Számuk körülbelül 15-re tehető, van közöttük helyi és községi szervezet is, valamint néhány községközi civil szervezet is.

A helyi önkormányzat az évente megjelenő pályázatokkal segíti a különböző munkakörű és aktivitást folytató szervezeteket. Az erre fordított pénzüsszeg 30 millió dinár körüli szinten van évente.

A fogyatékkal élő gyerekek nincsenek kellőképpen bekapcsolva a társadalmi folyamatokba. Községünkben a védelmükkel és ellátásuk a Szociális Védelmi Központban, a Csiga-biga és az Együtt- Velel -Értük civil szervezetekben, a J. J. Zmaj Általános Iskolában, a Szociális Központban, az Egészségházban, a Vöröskeresztben, stb. foglalkoznak. A községben vannak olyan civil szervezetek, amelyek a nagycsaládosokat tömörítik és a nagy családok problémáiról gondoskodnak.

Községünkben három művelődési intézmény számít kiemelt jelentőségű intézménynek. Ezek a Cnesa Oktatási és Művelődési Intézmény, a József Attila Könyvtár, valamint a Regionális Kreatív Műhely. Ezek a kulturális intézmények helyi és regionális jelentőséggel is bírnak.

A legtöbb bejegyzett civil szervezet a kultúra terén tevékenykedik, jelentős eredmények érnek el és munkájukkal kiegészítik a fentebb említett intézményeket.

A község 13 településén évente mintegy ezer kulturális rendezvényt kerül megrendezésre, ami azt bizonyítja, hogy a lakosság igényli a különböző, minőséges rendezvényeket.

A Nagyberuházási Igazgatóság anyagi támogatásával 2015-ben a Horgosi Művelődési Házat felújították és javították az energiahatékonyságán, 2017-ben pedig a kispiaci Művelődési Otthont alakították át.

A sport területén az elemzés által felölelt időszak alatt a helyi önkormányzat a következő területeken vette át a feladatokat a Sportszövetségtől: segít a községi versenyek megszervezésében, azok működésében, sportrendezvényeket szervez – a sport területén tevékenykedő szakemberek alapképzésében és továbbképzésében is részt vállal. 2016-tól kezdve az önkormányzat azon munkálkodik, hogy minden olyan településen, ahol ez lehetséges, ott megszerezze a sportlétesítmények feletti tulajdonjogot. A Partizan sportlétesítmény és a futballpálya már az önkormányzat tulajdonát képezi.

A legtömegesebb rendezvények a Nemzetközi futó- és úszómaraton, valamint a Sportválasztó Nap, amelyet évente rendeznek meg és minden egyesületnek lehetőséget ad arra, hogy bemutatkozzanak és hogy az iskolák alsó és felső tagozataiból új tagokat szerezzenek (2018-tól már az iskoláskor előtti intézményekbe és az általános iskolák alsó tagozataiba járó gyerekeket is). Minden évben több egyesület szervez nemzetközi versenyt, például kézilabdában, birkózásban, kajaksportban, dzsúdóban és táncban.

A községi sportlétesítmények felszereltsége vajdasági viszonylatban átlagosnak mondható, de a létesítmények minőségi feltételei távol állnak a megfelelőitől. Ennek a ténynek köszönhetően, hogy a Partizan sportlétesítmény községi tulajdonban van, megnyílt az anyagi forrásokra való pályázás lehetősége, és a támogatási eszközöknek köszönhetően megkezdődött a létesítmény felújítása. A cél az, hogy egy olyan sportlétesítmény alakuljon ki, ahol több sportegyesület talál otthonra és kifejezéshez juthat a tömegsport.

A 2013-es évben beszerelték a belső földgázvezetékeket a magyarkanizsai Asztalitenisz-klub épületébe.

Magyarkanizsán folyamatban van a Bratstvo Kajakklub épületének bővítése. A létesítmény tetőterében egy 25-30 főt befogadó helyiség épül, valamint a kajakosok számára egy edzőterem, de ezeket a helyiségeket felkészülések, szemináriumok és a községi sportegyesületeket egyéb rendezvényeikor is használni fogják.

A jegyzett sportolók száma nem kielégítő, ha azt a lakosság számával (25.343) vetjük össze. A közepesen fejlett országokban a sportolók száma a lakosok számához mérten 20-25 százalék. Magyarkanizsa esetében ez csak 8-9 százalék. Ami a község településeit illeti, közülük kilencben legalább egy egyesület működik az összesen tizenhárom egyesületből.

A 2012-2016-os Akciótervben szereplő sportprojektumok megvalósításának általános értékelése (3. táblázatban felsorolt prioritások: Az infrastruktúra fejlesztése)

– A fedett sportlétesítmény helyreállítása és átalakítás (18. sorsz.) folyamatban van (Kajakklub és a Partizan épülete), a beruházás eddigi értéke a tervezetben szereplő értékhez képest 11 százalék körüli.

A helyi önkormányzatban és a községi közigazgatásban a mögöttünk álló időszakban különféle strukturális változások történtek, ami a kiadások racionalizálását vonta magával. A Diszpécser Kft. likvidálásra került, valamint a Településrendezési Közvállalat is. 2018-ban további változások várhatóak az átszervezések területén.

A községi közigazgatás az elmúlt évek során befektetett az információs rendszer hardveres és szoftveres szintű fejlesztésébe is. Olyan szoftvereket vásárolt, amelyek megkönnyítik a városházán dolgozók mindennapi munkáját:

AutoCad és Psit. Minden felhasználónak napi szinten lehetősége van a Microsoft Office programcsomag használatára. A 2018-as év folyamán ezt a csomagot felváltja majd a Microsoft Office 365 platform, ami lehetőséget ad az online munkavégzésre és az adatbankhoz való hozzáférésre.

A 2012 és 2017 közötti időszakban a belső számítógépes rendszerhez tartozó kábelek majdnem 50 százalékát lecserélték, ezalatt a számítógépes hálózat szegmentációja is megtörtént. A szervek helyet adó helyiség új szekrényeket kapott, a munka ideje alatt a kábeleket megjelölték a könnyebb problémamegoldás érdekében.

2013 fejlesztették ki a Zebra rendszert, ami a munkavállalók ki- és belépését tartja nyilván, ugyanebben az évben a községháza épülete videómegfigyelő rendszert kapott.

2016-ban kifejlesztették a Tigeris rendszert, ami a községi elnököknek benyújtott jelentéstevést könnyíti meg.

A községi képviselő-testület üléseire új szavazórendszert iktattak be, ami lehetővé teszi az elektronikus úton történő szavazást. Ez a rendszer megkönnyíti és felgyorsítja az üléseken folyó munkát.

A község weboldalai megújultak, és újak kezdték meg működésüket: az eseménynaptár, a myKanjiza, a dispatcher.rs és a maratonkanjiza.rs.

A község területén nagy felbontású kamerákat helyeztek el: Horgoson az általános iskolában, Oromhegyesen az általános iskolában, Magyarkanizsán az általános iskola, a középiskola és az óvoda előtt, Horgos központjában (a régi kamerát korszerűbb váltotta fel), Magyarkanizsán a főúton és a Cnesánál (a régi kamerát korszerűbb váltotta fel).

A község területén Wifi-pontokat is létesítettek, amely a következő települések lakóinak biztosítanak internet-hozzáférést: Magyarkanizsa, Oromhegyes, Martonos, Tóthfalu, Adorján, Horgos, Orom. A továbbiakban szükséges ezen lokációk megjelölése.

2016-ban kezdte meg működését a Központi Információs Rendszer, amely az építési engedélyek kiadásához szükséges eljárásokat egységesíti.

A községháza épületének karbantartása és az ablakok energiahatékonyság céljából történő cseréje 81 ezer euró költöttek.

A fiatalok részére a helyi önkormányzat helyrehozta és a célnak megfelelően átalakította az Ifjúsági szövetkezet épületét 2012-ben. A munkálatok értéke 228 ezer eurót tett ki.

II. Magyarkanizsa község fejlesztési tervének felülvizsgálata

1. SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Magyarkanizsa község gazdasági szempontból kedvező földrajzi fekvése - Természetes erőforrások: termásvíz, agyag, kőolaj, földgáz - Mezőgazdasági földterületek, a természet gazdagsága - Kedvező természeti, biológiai feltételek és környezet, minőségi tenyészállatok, nagy felületű szántóföldek gabona és takarmánynövények termesztésére - Hagyomány a mezőgazdasági, feldolgozóipari, élelmiszeripari munkákban a szőlészetben és a borkészítésben - Hagyomány a régi kisiparos mesterségekben 	<ul style="list-style-type: none"> - A fiatalok külföldre vándorlása - Nagy fokú munkanélküliség és kedvezőtlen összetételű munkanélküli réteg - A kereslet csökkenése - A képzett és a magasán képzett munkaerő hiánya, a szerb nyelv, valamint az idegen nyelvek alacsony fokú ismerete - Magas fokú technológiai fejlettséget igénylő ipari ágazatok hiánya - Kis méretű, elöregedett gazdaságok, kevert gazdaságok, elöregedett gyümölcsösök és szőlősök - Extenzív gazdálkodás, alacsony hozam, gyér

<ul style="list-style-type: none"> - NALED-tagság - 100%-os lefedettség a kommunális szemétygyűjtés megszervezésében - Hosszútávú hagyomány a környezetvédelem népszerűsítésében, a parkok és a települések zöld közterületeinek karbantartásában - A meglévő tervek kivitelezhetősége - Gazdag és változatos többnemzetiségű, kulturális és történelmi örökség - Az idegenforgalom és a vendégszeretet hagyománya - A turizmus fejlesztésének mesterterve - Erős komplementáris turisztikai értékek a környéken (Palicsi tó) - Turisztikai szempontból gazdag kulturális, sport és rendezvény tartalmak - A vizes erőforrások megfelelő védelme a külső káros hatásoktól - A hálózat nagy fokú kiépítettsége - A vízgyűjtő közelsége - A „szennyező” ipar hiánya - Helyreállított épületek az egészségügy szolgálatában - 10 település rendelkezik egészségügyi ellátással - Többéves tapasztalat az erős csapatmunkák terén - Természeti gyógyerőforrások - A 2008–2012 időszakra vonatkozó szociális fejlesztési program a stratégiai tervben, szociális ellátás intézményei - A helyi önkormányzat és az intézmények együttműködése, a mozgássérült személyek védelme - Erős egyesületek - Szövetkezetek - Önkéntes munka a Vöröskereszt keretein belül - A sport stabil pénzügyi támogatása - Nagyszámú sportegyesület és program - Helyi jellegű és nemzetközi sportesemények szervezése - Kiépített kapcsolatok más szervezetekkel és intézményekkel - Szakképzett tanárok, a módszertan magas fokú alkalmazása, az iskoláskor előtti oktatási intézményekből akadálymentes iskolába indulás - Innovativitás, tolerancia, diszkriminációellenes programok - Inkluzív iskola, minőséges gondoskodás a különleges bánásmódot igénylő gyerekekről, saját, jól működő pedagógiai programok - Jó minőségű játékok és felszerelés - Partneri viszony más intézményekkel és a lakossággal - Bőséges kulturális tartalmak - Megfelelő szaktudású, képzett munkaerő a kulturális intézményekben, a civil szervezetek támogatása - Nemzetközi együttműködés - Megfelelő tárgyi feltételek (épületek, felszerelés) - Fejlett úthálózat 	<p>infrastruktúra és technikai felszereltség a mezőgazdaságban</p> <ul style="list-style-type: none"> - A csatornahálózattal kapcsolatos meg nem oldott problémák folytán a területek kevés százaléka öntözött, a meglévő öntözőrendszer elöregedett és nem elegendő - A termelők alacsony fokú önszerveződése és a forgótőke hiánya a mezőgazdaságban - Nem túl fejlett öntudatosság a helyi termékek vásárlásának előnyeiről - Nem túl fejlett biogazdálkodás - Fejletlen értékesítési és felvásárlói hálózat - Nem túl minőséges tenyészállat állomány - Elöregedett épületek és az állattenyésztés alacsony fejlettségű felszereltsége - Az ökológiai gondolkodásmód népszerűsítésének alacsony fokú hatékonysága, nem megfelelően fejlett ökológiai tudatosság - Kiépítetlen szennyvízhálózat és szennyvíztisztítási kapacitás, pénzeszközök hiánya - Az alternatív energiák használatát szabályozó rendelkezés hiánya - Az M24-es regionális út állapota - Elöregedett vasúti infrastruktúra - Az áruszállításhoz szükséges híd hiánya - Relatív elidősödött turisztikai infrastruktúra, és hiányos jelzések - A nemzetközi marketing hiánya - Az idegenforgalmi ajánlatok teljes kínálatának hiánya - Látványos idegenforgalmi tartalmak hiánya - Lemaradás a vetélytárs turisztikai célpontokkal szemben - A lakosság nem tudatosítja a turizmus fejlődési lehetőségeit - Az idegenforgalmi szakértők hiánya - A vezetékes víz nem megfelelő minősége - A vízforrások ökológiailag káros kiaknázása, a vízmennyiség behatároltsága - Elavult vízhálózat, a víz szivárgása a hálózathoz - A szennyvíz és az esővíz elvezetésére nem megfelelő mértékű kiépített csatornahálózat, átláthatatlan tulajdonjogi viszonyok - Az iskolaépületek folyamatos állagromlása, nem elegendő kapacitás és a felnőttek számára kevés helyiség - Régi felszerelés, kevés az iskolaudvarban található játékok száma és alacsony azok minősége - Negatív demográfiai folyamatok, a fejlődésben visszamaradott gyermekek számának növekedése - A speciális képzéssel rendelkező szakemberek hiánya az oktatásban - Az épített kulturális örökség elhagyatottsága, a kultúrotthonok rossz állapota - Pénzügyi nehézségek, a nyílttéri rendezvények megszervezéséhez szükséges megfelelő tér hiánya - A kulturális élet szervezetlensége - Policentrikus fejlődés - Az egészségvédelem és gyógyszerárak pénzügyi
--	---

	<p>problémái, magas fenntartási költségek, elhasznált felszerelés, a fenntarthatósággal kapcsolatos problémák</p> <ul style="list-style-type: none"> -- A megelőző tevékenységek hiánya -- Az integrált információs rendszer hiánya -- Az intézmények nem megfelelő együttműködése, azok munkájának nem megfelelő támogatása -- A képzett szakemberek hiánya, a szociális védelem szolgáltatóinak nem megfelelő felszereltsége -- Az ásványi nyersanyagok járadékának nem megfelelő fokú megfizetése -- A sportépületek nem kielégítő infrastruktúrája és nem megfelelő felszereltsége -- A pénzügyi támogatások hiánya -- Régi és rossz állapotú tornatermek, a felszereltség hiányossága -- A sportmarketing hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> -- Az idegenforgalom hagyományaira épülő vállalkozások fejlesztése, logisztikai központ kialakítása, vámmentes övezet kialakítása -- Tudásközpont fejlesztése, amely a vállalkozások fejlődését segítené -- Olyan környezet kialakítása, amely inspirálja a vállalkozókat -- A köz- és magánszféra partnersége -- Az ipari zónák fejlesztése -- 3.212 ha állami tulajdonban lévő mezőgazdasági földterület -- Vissza nem térítendő támogatások elérhetősége -- Alternatív energiaforrások kiaknázása -- A regionális és EU-s alapok és eszközök megjelenése, pályázati lehetőségek felkutatása és kihasználása -- A mikrorégió előnyeinek kihasználása a szőlészet és gyümölcsstermesztés szempontjából -- A mezőgazdasági termékek márkanevvel való ellátása -- A mezőgazdasági termékek kivételének növelése -- A termelés és a feldolgozás hatékonyságának növelése -- Az intenzív termelés alá vont területek növelése, a kiterjedt és minőséges legelők kihasználása, halastavak létrehozásának lehetősége -- A lakosság környezettudatos gondolkodásmódjának formálása a fejlődés érdekében -- A regionális szeméttlerakó beüzemelése, szelektív hulladékgyűjtés a háztartásokban -- Pénzügyi eszközök biztosítása a szennyvízhálózat és a mérőállomás kiépítéséhez, a szennyvíztisztító kapacitásának növelése, a tervdokumentáció kidolgozása -- Ösztönző támogatások biztosítása az alternatív energiaforrások használatához -- A falusi turizmus tartalmának újragondolása, a fürdőturizmus kapacitásának növelése -- A Velebiti tó turisztikai célponttá való kialakítása -- Nemzetközi megállapodás az Orosz Föderációval -- A régió lakosságának képzése 	<ul style="list-style-type: none"> -- A fiatalok és a szakemberek elvándorlása -- A lakosság elöregedése -- Túl nagy energiahasználat az ipari felhasználók részéről -- Szűkös pénzügyi források, vagyis a forgótőke hiánya a gazdaságban -- Az aszályos és a túl csapadékos évek gyakorisága, belvízveszély -- Nehézségek az állattenyésztés terén -- Az ágazati társulások létrejöttének nehézkes folyamata, a hazai termékek versenyképességének hiánya -- Kevés forgótőke a mezőgazdaságban -- Konkurens önkormányzatok a befektetések bevonására -- Az európai standardok hiánya -- Illegális szeméttlerakatok megjelenése, a légszennyezés növekedése -- Az ivóvíz elalgásodása -- A védett fajok helyzetének romlása -- Helytelen intézkedések a környezetvédelem terén a hiányos adatok következtében -- Az idegenforgalmi szakemberek eltávozása a községből -- Bizalmatlanság a község védjegyével szemben -- A jelenlegi víztartalék hosszútávú fenntarthatatlansága -- A szolgáltatási árak növekedése -- Az ipari szennyvíz kérdésének megoldatlansága -- Az urbánus környezet gondozásának drágulása -- Pénzügyi források hiánya -- A törvényes előírások gyors változása, az adminisztratív feladatok növekvése -- Infrastrukturális hiányosságok -- Létszámcsökkenés az egészségügyben -- A magasan képzett szakemberek elvándorlása, a magasan képzett szakemberek pótlásának és újráképzésének lehetetlensége -- A szociálisan veszélyeztetett személyek számának növekedése -- Tárgyi és pénzügyi eszközök csökkenése

- A Tisza folyó, mint nemzetközi folyami útvonal státuszának szabályozása
- Intenzív figyelem a racionális vízhasználatra, átállás a regionális vízgazdálkodási rendszerre
- Az ivóvíz minőségének növelése
- A Tisza folyó és a talajvíz tartalékok vízminőségének megőrzése
- A csapadékvíz megfelelő **elvezetése**
- Integrált **oktatási** rendszer
- Iskolabusz, az iskola kapacitásának növelése a különleges nevelési szükségletekkel rendelkező gyermekek befogadására
- A partneri kapcsolatok folyamatos bővítése, a támogatók körének bővítése
- A helyi oktatási programok és szolgáltatások fejlesztése
- A környezetvédelmi és egészségvédelmi programokon és pályázatokon való részvétel
- Gazdag **kulturális örökség**
- Új nemzetközi kapcsolatok kialakítása
- Szakmai képzés és továbbképzés
- Közös kulturális stratégia kidolgozása
- Felszerelt fogorvosi és speciális, konzultatív szolgálat, mentőszolgálat, amely a község teljes területét lefedi
- Megelőző tevékenységek, a lakosság ösztönzése az egészséges életmódra
- Egészségügyi turizmus
- Energiahatékonyság növelése
- Kapcsolatok fejlesztése külföldi partnerekkel és adományozó szervezetekkel a **szociális védelem** terén
- A **sportturizmus** fejlesztése, a helyi és állami szintű, valamint a nemzetközi sportesemények bővítése, kapcsolatépítés, a sportdiplomácia további fejlesztése, az egyesületek közötti együttműködés
- A sport beágyazása a város marketingjébe
- Sportmúzeum létrehozása, az évkönyv megvalósítása, infrastrukturális fejlesztések, koncepciók kidolgozása
- A mozgássérültek és speciális szükségletekkel rendelkezők sportaktivitásainak kibővítése
- A tervek fenntarthatatlansága
- A sportolók és szakemberek elvándorlása
- A sportolók számának csökkenése
- A sport terén való fejlődés megrekedése
- A pénzügyi támogatások csökkenése a sport terén

2.A felülvizsgált stratégiai célok

2.1. Táblázati áttekintés

Küldetés

Magyarország központi szerepe az európai csatlakozási folyamat lehetőségeinek élvezője, a régió és tartomány vonatkozásában domináns idegenforgalmi, gazdasági és művelődési központ

Stratégiai célok

Erős és versenyképes gazdaság Fenntartható Közösség és környezet Egységes és befogadó társadalom

Prioritások

A tevékenységi területek

I Prioritás Versenykép- es idegenforga- lom	II Prioritás Az infrastruktú- ra fejlesztése	III Prioritás A mezőgazda- ság korszerűsi- tése	IV Prioritás Új munkahe- lyek teremtése	V Prioritás Az energiahaté- konyság növelése	VI Prioritás Lakhatóság, felújítás, egyenlő esélyek	VII Prioritás A közszolgálá- tok korszerűsi- tése
<p>I.1. Az egészség- turizmus fejlesztése</p> <p>I.2. A falusi -, és ókoturizmus keretfeltételeinek megteremtése</p> <p>I.3. Turisztikai régió és marketing kampány</p> <p>I.4. A helyi vállalkozók bekapcsolása</p> <p>I.5. Klaszter kialakítása</p> <p>I.6. Versenyképes turisztikai termékek kialakítása és azok bekapcsolása a nemzetközi idegenforgalmi kínálatba</p>	<p>II.1 A közlekedési és a kommunális infrastruktúra fejlesztése</p> <p>II.2 A tanszéki infrastruktúra fejlesztése</p> <p>II.3. A környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése</p> <p>II.4 A távközlési infrastruktúra fejlesztése</p> <p>II.5 A turisztikai infrastruktúra fejlesztése</p> <p>II.6. Az ipari infrastruktúra fejlesztése</p> <p>II.7. A sport és ifjúsági infrastruktúra fejlesztése</p>	<p>III.1 Termelési és kereskedelmi szövetkezetek fejlesztése</p> <p>III.2 A kis mezőgazdasági feldolgozók fejlesztése</p> <p>III.3 A szerves, bio és ökológiai termesztés programja</p> <p>III.4 Helyi termék és árumárkák kialakítása</p> <p>III.5 A helyi gazdák tudás és tőkefejlesztésé- nek előremozdítása</p> <p>III.6 Erőtelepítési program</p> <p>III.7 A mezőgazdasági közmozgások fejlesztésének programja</p> <p>III.8. A korszerű állattenyésztés fejlesztése</p>	<p>IV.1 Az iskolai rendszeren kívüli képzések szervezése és fejlesztése</p> <p>IV.2 A helyi lehetőségek és a munkaerőpiaci igények összeegyeztet- ésének programja</p> <p>IV.3. Közmunaprogra- mok</p> <p>IV.4 A kialakításfejlesztés támogatása</p> <p>IV.5 Helyi klaszterek kialakításának támogatása</p> <p>IV.6. A vállalkozók bekapcsolása a nemzetközi gazdaságba</p> <p>IV.7 Spin-off vállalatok IV.8. A partneri kapcsolatok kialakítására vonatkozó kezdemenyezés támogatása és pályázati képzések támogatása</p>	<p>V.1.A közülajdonban lévő intézmények korszerűsítése energiahatékony sági szempontból</p> <p>V.2 Az alternatív energiák lehetőségeinek elemzése, különös tekintettel a geotermális energiára</p> <p>V.3. A mezőgazdasági és kommunális hulladék feldolgozása energetikai célú kihasználásra</p> <p>V.4 Elemzés az alternatív energiákra épülő elektromos művek indokoltására</p> <p>V.5 Megújuló energiákra épülő energetikai objektumok</p> <p>V.6 Energiata- konysági támogatás</p> <p>V.7. Széndioxid kihozajlás csökkentése</p>	<p>VI.1 Bérutak kiegészítésének programja</p> <p>VI.2 A település arculatának előremozdítása köz- infrastrukturális lépésekkel</p> <p>VI.3. A helyi művelődési élet fejlesztése</p> <p>VI.4. A sport és ifjúsági éleli fejlesztése</p> <p>VI.5 „Zöld ház” program</p> <p>VI.6 Eszélyegyenlőségi akciók</p>	<p>VII.1 Az alap közszolgálati szolgáltatások minőségének fejlesztése</p> <p>VII.2 Az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése</p> <p>VII.3. Bűnmegelőzés és a polgárok biztonsága</p> <p>VII.4 A mentőszolgálat fejlesztése</p> <p>VII.5. Rendkívüli helyzetek megelőzése és azok kezelése</p> <p>VII.6 Átfogó program az általános -, és középiskolai oktatás fejlesztésére</p> <p>VII.7. Egyéni hátsorok előremozdítása az iskoláskor előtti intézményekben</p> <p>VII.8 Erős szociális háló</p> <p>VII.9. Digitalizáció és informátika fejlesztése</p>

III.CSELEKVÉSI TERV A 2018-2020.IDŐSZAKRA

A Cselekvési terv alapjául Magyarkanizsa község érvényben lévő, 2011-2020. időszakra szóló fejlesztési terve, annak 2018-ban elkészített felülvizsgálata szolgál, a többi, község által elfogadott fejlesztési dokumentum figyelembe vételével.

Magyarkanizsa község jövőképe:

Magyarkanizsa – az otthonunk, biztonságunk és a jövőnk

A stratégia által megfogalmazott elsődleges területek, a község fő fejlődési irányvonalai: az infrastruktúra fejlesztése, az energiahatékonyság maximalizálása, a mezőgazdaság modernizálása, az idegenforgalom versenyképessé tétele, új munkahelyek teremtése, otthonteremtés és a közszolgáltatások modernizálása.

Az alapdokumentum felülvizsgálatának elkészítésekor megállapítottuk, hogy az idegenforgalomban rejlő fejlesztési lehetőségek nincsenek a kellő mértékben kihasználva. Szükség van a meglévő erőforrások jobb kihasználtságára és új turisztikai tartalmak bevezetése. E célból szükséges a megfelelően szakképzett és motivált emberi erőforrás, valamint az érdeklődő befektetők idevonzása.

Az Akcióterv projektumai között az 1. számú táblázatban található az idegenforgalom területére vonatkozó legfontosabb projektumok, ezek nagyobb hányadának dokumentált alapja van, illetve az kidolgozás alatt áll.

A folytatásban röviden bemutatjuk az idegenforgalom területén tervezett projektumokat, amelyeket a települések helyi közösségei támogatnak.

Horgos:

A Kamrás falurészen található Baranyai-villa műemlék. Az épület rekonstrukciója és a környék rendbetétele jelentősen növelni fogja a falu idegenforgalmának fejlődését. A pénzelés IPA pályázaton keresztül várható, amelyre 162 ezer euró értékben átadtuk a pályázatot. Az ökológiai turizmus fejlesztése is tervben van, a Kender-tó revitalizációja és a régi vasútállomás felújítása. A nemrég felújított Órás villában fontos tartalmak szervezését látjuk elő a turisták bevonására.

Orom:

– A „Mills route” pályázat keretében tematikus idegenforgalmi út létesül, amely összeköti a malmokat a határmenti régióban. Orom bemutatását megcélzó aktivitások növelése, a malom környékének infrastrukturális fejlesztése (mobil kerítés, higiéniához szükséges helyiségek, hangosítás, információs táblák, mobilapplikáció stb.) A háromnapos ifjúsági fesztivál (Malomfesztivál) folytatása, művésztelep, amelynek témája a malom, valamint mezőgazdasági és a malomhoz kötődő hagyományok. A megállapodások szerint az oromi helyi közösségnek 102 ezer euró biztosított, aminek 85 százaléka pályázati keretből valósul meg.

– Tervben van a szélmalom teljes helyreállítása, kiállítások, rendezvények és más társadalmi események szükségleteire való felszerelése

– Ökofalu kiépítése a lóversenypálya területén (a lóversenypálya jogi státusának rendezése stb.)

Oromhegyes:

– Tervezzük az emlékpark további fejlesztését, az emlékmű felújítását a Csákó-halmon, valamint parkolókat és az emlékműhöz vezető út kiépítését. Fontos, hogy a műemlék környékén kiépüljön a közvilágítás is, valamint szükséges az internethozzáférés. A teljes beruházás értéke közel 148 ezer euró. Tervben van a régi, hagyományos gyógyturizmus újraélesztési tervének előkészítése is.

Tóthfalu: prioritást élvez a tornaterem kiépítése, a műfüves labdarúgópálya, valamint a mini skanzen építésének folytatása.

A településeken igen népszerű rendezvényeket is tartanak, így Oromhegyesen a Traktorfesztivált, Adorjánon a Hurka- és Kolbászfesztivált, Tóthfaluban a Nemzetközi Rózsa- és Virágfesztivált, Kispiacon a Nemzetek Főzőversenyét stb.

A helyi közösségekben megtartott lakossági fórumokon a kommunális infrastruktúra következő területeinek fejlesztésén volt a hangsúly:

-Velebiten az utcák útjavítási munkálatai,

- Martonoson az etno-ház rekonstrukciója és az utak javítását tervezik.

-Magyarkanizsa: az út javítása és kiszélesítése a Lika utcában, a piac környékének helyrehozatala, parkolók építése, a Hunyadi János utca karbantartása és a Fürdő-sor utcában útfenntartási javítások.

-Orom település számára a regionális személtlerakó kiépítése miatt igen fontos, hogy kiépüljön az Orom–Csantavér útszakasz, valamint a még ki nem épült része a Zenta–Szabadka útszakasznak. A lakossági fórumon a lakosok kiemelték az Orom és Kispiac településeket összekötő út megépítésének fontosságát is.

Oromhegyesen és Tóthfaluban kiemelték az Oromhegyes–Tóthfalu–Völgyes–Orom útszakasz magasabb fokú karbantartásának szükségességét, amire a Szerbiai Kőolajipari Vállalat által végzett kőolaj és a gázolaj kitermelési munkálatainak fokozottan kitett igénybevétele miatt van szükség. Felmerült egy kerülőút kiépítésének ötlete is, Adorján közelében pedig a teherforgalom számára a híd tervének előkészületei. Azokban az utcákban, amelyek beletartoznak a helyi járulék programjába igénylik az utak kiépítését, valamint a ravatalozó és a piactér felújítását.

Horgoson szükség mutatkozik egy sportcsarnok felépítésére, a Gárdonyi Géza, valamint a Temető utca aszfaltozására, több utcában a járda kiépítésére, valamint nyilvános illemhely építésére stb.

Adorján: a művelődési ház felújítása. A Magyarkanizsa felőli bekötőút aszfaltrétegének felújítása, az egykori mezőgazdasági szövetkezet épületének átalakítása, a folyamatos vízellátás érdekében pályázat kidolgozása egy új kút fúrására, labdarúgópálya kiépítése segédépületekkel, infrastrukturális feltételek megteremtése az ipari zónában.

Kispiacon a vásártér infrastruktúrájának, valamint a faluháznak a fejlesztési terveit látták elő.

Figyelembe véve az előző terveket sor került a Cselekvési tervben a prioritást élvező területek korrekciójára a 2018-2020-as időszakra vonatkozóan és a következő számú projekteknél állapodtunk meg:

I. Az idegenforgalom versenyképessé tételére 6 projektum

II. Az infrastruktúra fejlesztése 30 projektum

III. A mezőgazdaság modernizációja érdekében 10 projektum

IV. Új munkahelyek teremtésére 2 projektum

V. Az energiahatékonyság növelésére 3 projektum

VI. Lakhatóság, felújítás, egyenlő esélyek érdekében 9 projektum

VII. A közszolgáltatások korszerűsítése érdekében 7 pályázat

1.TÁBLÁZAT. Prioritást: **Versenyképes idegenforgalom**

Sorszám.	P	M/C	A projektum neve	A projektum összértéke euróban	A költség önereje %	Eszközök más forrásokból %	A megvalósítás tervezett ideje	Megjegyzés
1.	1.	6.	Sport, rekreációs wellness központ Magyarokánizsán	8.000.0000		100	2019-2022	Magántőke bevonásával
2.	1	4	Hotel kiépítése	7.000.000	-	100	2020-2023	110 fő egyidejű elhelyezése
3.	1.	2.	Mini skanzen és arborétum kiépítése	340.000	10	90	Folytatódik	Tótfalu
4.	1.	2.	Oromhegyesi emlékpark fejlesztése (Csákó halom)	65.000	10	90	2019.	Oromhegyes
5.	1.	3.	"Mills Route"- malmok útja	102.000	15	85	2018.	IPA projektum Orom
6.	1.	6.	Baranyai villa rekonstrukciója Kamrás Horgos	162.000	15	85	2018.	IPA projektum
			Összesen:	15.669.000				

2.Táblázat, Prioritás: **Közműfejlesztések**

Sorszám	P	M/C	A projektum neve	A projektum összértéke euróban	A költség önereje %	Eszközök más forrásokból %	A megvalósítás és tervezett ideje	Megjegyzés
7.	2.	1.	Korszerű	1.200.000			Folytatódik	2018: Pince u. Horgos, - Likai utca

			útburkolat építése a Magyarkanizsa község településein		10	90		,Sava Tekelija, Magyarkanizsa -Velebit -Szőlő utca Oromhegyes, 2019-2020: - Almási Gábor utca Tótfalu ..
8.	2	1.	Magyarkanizsai elterelő út I. szakasza. (0+000,00 km-től 5+082,65 km-ig): a kivitelezés kezdete	2.500.000	10	90	Folytatódik	2019.évben a kerülőút bekötő útjai Eszközforrás: Szerb Köztársaság, Nagyberuházási Igazgatóság, Községi költségvetés
9.	2	1.	OP 6 -út Tótfalu- Völgyes szakaszának emeltszintű karbantartási munkálatai	620.000	10	90	2020	NIS támogatással Oromhegyes-Orom
10	2	1.	OP3 út rehabilitációja Martonos központjától a regionális útig	790.000	10	90	Folytatódik	
11.	2	1.	Az autóbuzsmegállók felújítása	300.000	10	90	Folytatódik	2018.:Orom, Ilonafalu
12.	2	6.	VIII-as blokk Magyarkanizsa: a Fehér Ferenc utca egyes szakaszainak aszfaltozása	160.000	10	90	Folytatódik	
13.	2	7.	Ifjúsági szálló /Diákotthon	2.475.000	10	90	2020	2.400 m2, 120 fő elhelyezése
14.	2	3.	A Zeneiskola rekonstrukciója	20.000	10	90	2018.	
15.	2.	3.	A települések művelődési otthonainak szanálása	280.000	10	90	2018-2020.	Magyarkanizsa Művészetek Háza, Cnesa - Martonosi

								művelődési ház, Adorján. stb.
16.	2.	3.	Magyarkanizsa község egészségügyi objektumainak felújítása	300.000	10	90	Folyamatban	A Nagyberuházási Igazgatóság 90% -os támogatásával Horgos,, Kispac,, Oromhegyes stb.
17.	2	1.	Vízellátás és hidrotechnikai infrastruktúra fejlesztés a határmenti területen	1.900.000	15	85	2018-2020	INTERREG-IPA CBC : EU Szennyvíztisztító kapacitásfejlesztése
18.	2	1.	Vízhálózat rekonstrukciója, vezetékcsere, arzén és vas ivóvízből való eltávolítása	300.000	10	90	Folytatódik	Kispac
19.	2.	6.	Pumpaállomás kiépítése a K-IX-O kanális csapadékvíz-befolyójánál	350.000	10	90	2020	Magyarkanizsa VIII. blokk
20.	2.	1.	Kútfúrások	60.000	10	90	2018-2020	Adorján, Velebit
21.	2.	7.	Fedett sportobjektum szanációja és adaptációja	97.000	10	90	Folyamatban	Partizan, Kajak klub
22.	2	3.	Nyári nézőtér kiépítése	100.000	10	90	2019	A strand felé, a két töltés között
23.	2	4.	A horgosi Kamarás erdőpark újjáélesztése	667.500	10	90	Folyamatban	
24.	2.	3.	Óvodai rekonstrukciók	60.000	10	90	Folyamatban	Nyilászárók cseréje Gyöngyszemink, Pitypang
25.	2.	3.	Oktatásügyi épületek szanálása	430.000	10	90	Folyamatban	Horgos, Magyarkanizsa Források: Nagyberuházá

								si Igazgatóság, községi költésévetés
26.	2.	1.	Kispiaci víztisztító kapacitásbőví- tése	110.000	10	90	2018.	Köztársasági eszközökből
27.	2.	1	Kispiac- Nosza vízvezeték kiépítése	52.000	10	90	2018	
28.	2.	4	Kerékpárutak kiépítése	285.000	10	90	Folyamat- ban	Horgos, Pannon 8, Veledti tó körül, Oromhegye- sen..
29.	2.	3.	Városháza és más középületek karbantartása	130.000	10	90	Folytatódik	Adorjáni HK épülete stb,
30.	2.	6	Ipari zónák közművesítése Magyarkanizsán	800.000	10	90	Folytatódik 2018-2019	A horgosi ipari zóna befejezése és a 8 blokk fejlesztése Magyarkani- zsán
31.	2.	3.	Teljes műfüves fudballpálya kiépítése Tótfaluban	250.000	10	90	2019.	
32.	2.	3.	Tótfalusi tornaterem kiépítése és felszerelése	950.000	10	90	2020	
33.	2	4.	Népkert újraélesztése és a Vigadó rekonstrukciója	650.000	10	90	2020	
34.	2	1.	Akumulációs tó közművesítése víziszportok céljaira	100.000		100	2020	
35.	2	3.	A Gyógyfürdő programjai -az Aquamarin objektumának adaptációja a mozgássérültek	1.000.000		100	2018-2020	

			igényeivel összhangban, -felújítások és bővítések(medence) -sportcsarnok bővítése					
36.	2	7	Olimpiai méretű medence és egyéb műszaki tervek elkészítése	10.000	10	90	2020	
			Ukupno:	16.946.500				

3.Tablázat Prioritás: **A mezőgazdaság korszerűsítése**

Sorszám.	P	M/C	A projektum neve	A projektum összértéke euróban	A község önereje %	Eszközök más forrásokból %	A megvalósítás tervezett ideje	Megjegyzés
37	3	5.	Mezőgazdasági termelők továbbképzése a termékek hozzáadott értékének, valamint új technológiák alkalmazásának céljából	50.000	100		Folyamatban	
38	3	6.	Erdő, és szélvédő sávok telepítése	80.000	100			Állami földek bérbeadásának eszközeiből
39	3	2.	Támogatás a magasabb hozzáadott értékű mezőgazdasági termékek előállítására, eladására	400.000	10	90	Folyamatban van	
40	3	8.	Program az állatállomány növelésére- minőségi	100.000	100			Forrás: a mezőgazdaság fejlesztési költségveté

			tenyészállatok beszerzésére					si alap
41.	3	1.	Magasabb hozzáadott értékű termékek előállításának támogatása földműves szövetkezet alapításán keresztül	20.000	10	90		
42.	3	7	Program az öntöző, és vízelvezető csatornák karbantartására és kiépítésére	340.000	100			Állami földek bérbeadása nak eszközeiből
43.	3	7	Új csatornák projektumainak programja: "Tra- tyik", "Magistrális csatorna", és "Hatút"	93.000	100			Állami földek bérbeadása nak eszközeiből
44.	3	5.	Öntözőfelsze- rélések beszerzésének támogatása	150.000	100			Forrás: a mezőgazda ság fejlesztési költségveté si alap
45.	3	2.	Kistermelők feldolgozói kapacitásainak támogatása	30.000	100			Forrás: a mezőgazda ság fejlesztési költségveté si alap
46.	3	7.	Dűlőutak revitalizációja	400.000	100		Folytatódik	Állami földek bérbeadása nak eszközeiből
			Összesen:	1.663.000				

4.Tablázat, Prioritás: Új munkahelyek teremtése

Sorszám.	P	M/C	A projektum neve	A projektum összértéke euróban	A község önereje %	Eszközök más forrásokból %	A megvalósítás tervezett ideje	Megjegyzés
47.	4	6.	A községi beruházási	8.000			Folytatódik	Pályázati pénzeiből

			lehetőségek bemutatása (marketingstratégia elkészítése és megvalósítása, kiállításokon való részvétel, reklámanyagok,...)			100		
48.	4	1.	Edukatív-inovatív központ (üzleti inkubátor) – a vállalkozói szellem erősítése, szolgáltatásokhoz való hozzáférés, képzések	14.000		100	Folytatódik	
			Összesen:	22.000				

5.Tablázat, Prioritás: **Energiahatékonyság növelése**

Sorszám.	P	M/C	A projekt neve	A projekt összértéke euróban	A költség önereje %	Eszközök más forrásokból %	A megvalósítás tervezett ideje	Megjegyzés
49	5	1.	A K-IX-0 csatorna áthelyezése a Kőrös III területén	300.000	10	90	Folytatódik	
50	5	1.	Szennyvíztisztítók kiépítése (Horgos, Magyaránizsa, Martonos, Oromhegyes), másodlagos és elsődleges hálózatok összekapcsolása, Főterv kidolgozása Kishomok-Kispiac-Velebit-Oromhegyes összekötő szakaszra	10.500.000	10	90		
51.	5	3	Illegális személtarakók felszámolása	10.000	10	90	Folytatódik	

			Összesen:	10.810.000				

6.Tabelázat Prioritás: Lakhatás, rekonstrukció, esélyegyenlőség

Sorszám.	P	M/C	A projektum neve	A projektum összértéke euróban	A község önereje %	Eszközők más forrásokból %	A megvalósítás tervezett ideje	Megjegyzés
52	6	3	Multifunkciós társadalmi központok hálózati összekötése (Multifunkciós falusi központok összekötése)	50.000	10	90	2019	
53	6	3.	Fogyatékkal élő gyermekek sport és rekreációs programjainak érvényesítése	20.000	10	90	Folytatódik	
54.	6	3.	Inovatív művészeti alkotások támogatása	150.000	10	90		
55.	6	4	Női sporttevékenységek és rekreáció érvényesítésének támogatása Magyarokanizsa községben	20.000	10	90	Folytatódik	
56.	6	5	Intellektuális, művészeti, társadalmi és kreatív jellemvonások fejlesztése különböző rendezvények szervezésén keresztül (hagyományos értékek megőrzése a gyermekek és fiatalok érzelmvilágának fejlesztésében, a fiatalok megismertetése	50.000	10	90	Folytatódik	

			környezetünk természeti értékeivel, a környezettudatosság növelése)					
57.	6	4	Az ifjúsági központ munkájának előremozdítása	25.000	10	90	Folytatódik	
58.	6	6	A község területén fogyatékkal élő gyermekek napközijének további működési feltételeinek biztosítása	40.000	100			
59.	6	4.	A diáksport és rekreáció előmozdítása a községben	20.000	10	90	Folytatódik	
60.	6	6.	A családi értékek és egészséges életmód népszerűsítése	20.000	10	90	Folytatódik	
			Összesen:	395.000				

7.Táblázat 7. Prioritás: **Közszolgálatok korszerűsítése**

Sorszám.	P	M/C	A projektum neve	A projektum összértéke euróban	A község önereje %	Eszközök más forrásokból %	A megvalósítás tervezett ideje	Megjegyzés
61.	7	1.	A környezet állapotának kísérése monitoring rendszeren keresztül	38.000	10	90	Folytatódik	
62.	7	1.	Magyarkanizsa község védett természeti értékeinek fejlesztési terve	15.000	10	90	Folytatódik	
63	7	1.	Humán erőforrás fejlesztés: a községi közigazgatásban, foglalkoztatottak	25.000	10	90	Folytatódik	

			továbbképzése (idegnyelv, informatika)					
64	7	1	Útmutató a községi közigazgatás munkájához, a szolgáltató központ fejlesztése (akadálymentesítés mozgássérültek részére)	100.000	10	90	2020	
65	7	2.	Egészségügyi technológiai felszereltségi fokának fejlesztése	100.000	10	90		
66	7	2	Géppark korszerűsítése, járművek beszerzése	100.000				
67	7	6	Az oktatási dolgozók kompetenciáinak fejlesztése	100.000			Folytatódik	
			Összesen:	478.000				

IV.PÉNZÜGYI ÉS MEGVALÓSÍTÁSI KERET

A Cselekvési tervben szereplő projektumok összértéke a 2018-2020. periódusban 45.983.500 eurót tesz ki.

Ezen projektumok realizációja jelentős eszközöket igényel, amelyek kizárólag a költségvetés kereteiből, egyéb források bevonása nélkül nem megvalósíthatóak. Számítunk a köztársaság, a tartomány, az Európai unió pályázati lehetőségeire, kedvező hitelkonstrukciókra, pénzügyi forrásokra a közzsféra és magánszféra együttműködéséből adódóan, valamint befektetők bevonására.

A stratégiai terv megvalósítása az önkormányzat feladata, az egyedi tervek realizációja pedig a megbízott projektkoordinátorok felelősége.

A 2011-2020 időszakra szóló stratégiai terv felülvizsgálatával és a 2018-2020. időszak Cselekvési tervének kidolgozásával megbízott Partneri Tanács feladata, hogy a felülvizsgált dokumentum elfogadása után javaslatokat adjon a kivitelezés lépéseire.

A Cselekvési terv megvalósulásának állásáról 2019. év végén független szakértői véleményt javasolunk kidolgozni a következő időszak stratégiai tervének előkészítési folyamatában.